

MOLITVA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA U MOLITVENOJ
OSMINI I TIJEKOM CIJELE 2022. GODINE

EKUMENA
Svezak 53

ISBN 978-953-11-1656-5

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001122786.

PAPINSKO VIJEĆE
ZA PROMICANJE JEDINSTVA KRŠĆANA
POVJERENSTVO »VJERA I USTROJSTVO«
EKUMENSKOG VIJEĆA CRKAVA

**VIDJESMO GDJE IZLAZI ZVIJEZDA
NJEHOVA PA MU SE DOĐOSMO
POKLONITI**

(Mt 2, 1-12)

Uredio:
JURE ZEČEVIĆ, OCD

KRŠĆANSKA SADAŠNJOST
ZAGREB, 2022.

Preveo i uredio: Jure Zečević, OCD

Prijelom i design naslovnice i teksta: Jure Zečević, OCD

*Nakladnik: Kršćanska sadašnjost d.o.o, Zagreb,
Marulićev trg 14*

Tisak: Grafocentar, d.o.o., Sesvete, Sopnička 58

Naklada: 1.800

Tiskano u siječnju 2022.

PREDGOVOR

Kršćanin – smjerokaz do Krista i zvijezda koja svijetli njegovim sjajem

Građu za ovogodišnju svjetsku Molitvenu osmi-
nu priredilo je Vijeće crkava Bliskog istoka.

Organizacijska posebnost je ovogodišnje pri-
preme molitvene građe, što zbog globalne pan-
demije u 2021. godini nije bilo moguće sastati
se uživo nego se priprema materijala odvijala
online-komunikacijom.

Bliskoistočni priređivači su za geslo izabrali
temu iz Matejeva evanđelja: „Vidjesmo gdje izlazi
zvijezda njegova pa mu se dođosmo pokloniti.“
(Mt 2, 1–12). Radi se o Matejevoj naraciji o tri
mudraca koji se daju u potragu za novorođenim
Kraljem, u čemu im pomaže njegova zvijezda
koju slijede do Betlehema.

Kršćani Bliskog istoka osjećaju se osobito
povezani s tim biblijskim mjestom, jer se ta
zvijezda osobitog sjaja pojavila na istoku, dakle
u kraju gdje i oni žive.

Zvijezda je važna jer dovodi ljude Kristu koji
se utjelovio i pokazao nam se da bi njegovo
svjetlo doprlo do svih nas. Mudraci su pratili

zvijezdu do Betlehema. Ovogodišnje ekumensko bogoslužje poziva nas da se i mi danas, u potrazi za Kristom, pridružimo mudracima i pratimo sjaj te zvijezde, kako bismo našli zajedništvo s Kristom i međusobno. Zajedno mu donosimo darove svoga srca i molimo za vidljivo jedinstvo Crkve. Stremeći k cilju jedinstva koje će kao učinak imati i vjerodostojnije svjedočanstvo, obvezujemo se živjeti tako da naše zajedništvo bude autentično svjedočenje u čijem će svjetlu naši bližnji moći prepoznati i vidjeti Krista i njegovo spasenje.

Zato će u ovogodišnjoj simboličkoj gesti, pred kraj molitvenog bogoslužja, predmolitelji sjaju Betlehemske zvijezde na tamnoplavoj pozadini nebeskog svoda¹ pridružiti i vlastite zvijezde koje simboliziraju kršćanske Crkve i sve njihove vjernike, kao znak da naše Crkve, njihova vodstva i vjernici žele svjedočiti istim Betlehemskim sjajem te biti putokaz do Krista.

Jure Zečević, OCD

¹ Prikaz nebeskoga svoda može se izraditi npr. pomoću stiropora prekrivenog tamnoplavom tkaninom na kojoj je već prije bogoslužja pričvršćena Betlehemska zvijezda, kojoj, na predviđenom mjestu tijekom slavlja, predmolitelji pridružuju po jednu pripremljenu zvijezdu.

TEMELJNI BIBLIJSKI TEKST OSMINE 2022.

Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova pa mu se dođosmo pokloniti

Mt 2, 1 – 12

Čitač: Čitanje svetog evanđelja po Mateju!

Kad se Isus rodio u Betlehemu judejskome u dane Heroda kralja, gle, mudraci se s Istoka pojaviše u Jeruzalemu raspitujući se: »Gdje je taj novorođeni kralj židovski? Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova pa mu se dođosmo pokloniti.«

Kada to doču kralj Herod, uznemiri se on i sav Jeruzalem s njime. Sazva sve glavare svećeničke i pismoznance narodne pa ih ispitivaše gdje se Krist ima roditi. Oni mu odgovoriše: »U Betlehemu judejskome jer ovako piše prorok:

*A ti, Betleheme, zemljo Judina!
Nipošto nisi najmanji
među kneževstvima Judinim
jer iz tebe će izaći vladalac
koji će pasti narod moj – Izraela!«*

Tada Herod potajno dozva mudrace i razazna od njih vrijeme kad se pojavila zvijezda. Zatim ih posla u Betlehem: »Pođite, reče, i pomno se raspitajte za dijete. Kad ga nađete, javite mi da i ja pođem te mu se poklonim.«

Oni saslušavši kralja, pođoše. I gle, zvijezda kojoj vidješe izlazak iđaše pred njima sve dok ne stiže i zaustavi se povrh mjesta gdje bijaše dijete. Kad ugledaše zvijezdu, obradovaše se radošću veoma velikom. Uđu u kuću, ugledaju dijete s Marijom, majkom njegovom, padnu ničice i poklone mu se. Otvore zatim svoje blago i prinesu mu darove: zlato, tamjan i smirnu. Upućeni zatim u snu da se ne vraćaju Herodu, otiđoše drugim putem u svoju zemlju.

Čitač: Riječ Gospodnja!

Zajednica: Slava tebi Kriste!

ORGANIZATORIMA MOLITVENE OSMINE ZA JEDINSTVO KRŠĆANA

Nastojanje oko jedinstva: tijekom cijele godine

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana, u sjevernoj se Zemljinoj hemisferi tradicionalno slavi od 18. do 25. siječnja.

Te je datume još 1908. godine predložio o. Paul Wattson² kako bi obuhvatio razdoblje između blagdana *Katedre svetoga Petra* (nakon liturgijske reforme u Katoličkoj Crkvi slavi se 22. veljače) i blagdana *Obraćanja svetoga Pavla*. Ta dva datuma stoga imaju i svoja simbolična značenja. Prvi datum naznačuje *cilj* molitve: svo kršćanstvo u zajedništvu s apostolskim prvakom sv. Petrom, a drugi datum ukazuje na način ili *metodu* kojom je jedino

² Sluga Božji o. Paul Wattson (SA) rođen je 16. siječnja 1863. u Millingtonu (Maryland u Americi). Za svećenika Episkopalne Crkve zaređen je 1886. Potaknut franjevačkim idealima, zajedno sa episkopalnom sestrom Luranom White, on 1898. u Graymooru kraj Newyorka utemeljuje Društvo pomirenja (*SA - Society of the Atonement*), zasnovano na redovničkim zavjetima siromaštva, poslušnosti i čistoće. Glavna svrha, karizma i poslanje Društva je promicanje kršćanskog jedinstva. U Katoličkoj Crkvi je 22. rujna 2015. pokrenut proces za njegovu beatifikaciju i kanonizaciju (*fusnota: Jure Zečević*).

moguće postići taj cilj: temeljito obraćenje Kristu, svakog kršćanina, u svim kršćanskim zajednicama, obraćenjem kakvo je npr. bilo ono sv. Pavla kod Damaska.

Na južnoj hemisferi, gdje je siječanj blagdansko vrijeme, Crkve često Molitvenu osminu prakticiraju u koje drugo doba godine, najčešće oko blagdana *Duhova* (kako je to još 1926. preporučio pokret *Vjera i ustrojstvo*). I blagdan *Duhova* je također znakovit i bogat simbolikom, budući da je Duh Sveti Onaj po kojem se ostvaruje i vrši svako istinsko i Bogu sukladno jedinstvo. Stoga je predduhovsko i poslijeduhovsko vrijeme također primjereno i za provođenje *Osmine*, ali i za ponovne molitve za jedinstvo onih koji su *Osminu* već slavili u siječanj-skom terminu.

Materijali sadržani u ovim molitvenim priručnicima, nisu dakle ograničeni samo na jedan tjedan u godini, bilo to u siječnju, bilo oko *Duhova*. Neka svaka sredina bude fleksibilna i prilagodljiva ne samo glede tih dvaju preporučenih termina *Osmine*, nego i glede uporabe ovih molitvenih materijala u bilo koje drugo doba godine. Ovdje ponuđeni materijal neka bude shvaćen kao mogućnost da ga se koristi tijekom cijele godine, uvijek iznova pronalazeći prigode, da

se zajednički moli za takvo i toliko jedinstvo kršćana, kakvo je Krist htio i za koje je molio.

Prilagodba teksta

Materijal koji se može naći u ovoj knjižici ponuđen je uz očekivanje da će, gdje je god moguće, biti prilagođen za uporabu na mjesnoj razini. Pritom valja voditi računa o lokalnim i naslijeđenim liturgijskim praksama i o ukupnom društvenom i kulturnom kontekstu lokalne sredine. Takve adaptacije, po naravi stvari, trebaju biti rezultat ekumenske suradnje i usuglašavanja lokalnih kršćanskih zajednica koje su pozvane svjedočiti jedinstvo i zajedništvo na svojoj lokalnoj razini.

U nekim sredinama već postoje ekumenske strukture koje su u mogućnosti zajednički prilagoditi materijal, a ondje gdje još ne postoje, nadamo se da bi i ova potreba za prilagodbama mogla biti poticaj za stvaranje takvih struktura.

Kako koristiti materijale za molitvenu osminu?

- Za Crkve i kršćanske zajednice koje Molitvenu osminu slave i jednim zajedničkim molitvenim slavljem među materijalima je na raspolaganju i model *zajedničkog ekumenskog molitvenog slavlja Riječi Božje*.

- Crkve i kršćanske zajednice, nadalje, mogu dijelove materijala, primjerice molitvene tekstove koji se nalaze u *zajedničkom ekumenskom molitvenom slavlju*, u *Osam dana* ili pak među *dopunskim molitvama* i *pjesmama*, uvrstiti, na prikladnim mjestima, i u vlastita liturgijska slavlja, poštujući pritom liturgijsku disciplinu i propise svoje Crkve.

- Zajednice koje Molitvenu osminu obilježavaju bogoslužjima tijekom svih dana Osmine, da bi se izbjeglo ponavljanje istih tekstova, mogu se poslužiti materijalima priređenim za svaki pojedini dan, u dijelu pod naslovom *Osam dana*.

- Oni koji žele organizirati *biblijska proučavanja* na teme Molitvene osmine, mogu kao polazište uzeti biblijske tekstove i razmatranja uz *Osam dana*. Komentar uz svaki dan može dovesti do oblikovanja završne molitve vjernika.

- Za one pak koji žele moliti samostalno i privatno, materijal može poslužiti usmjeravanju njihovih molitvenih nakana. Premda mole samostalno, bit će svjesni da su povezani u zajedništvo sa svima koji diljem svijeta mole za veće vidljivo jedinstvo Crkve Kristove.

UVOD U TEMU ZA 2022. GODINU

Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova pa mu se dođosmo pokloniti

(Mt 2, 1 - 12)

Prema Evanđelju po Mateju (2, 1-12), pojava zvijezde na nebu Judeje jest dugo očekivani znak nade koji će mudrace i na kraju sve narode zemlje dovesti do mjesta gdje se objavljuje pravi Kralj i Spasitelj. Ta zvijezda je dar, znak Božje ljubazne prisutnosti kod svih ljudi. Za mudrace je to bio znak rođenja Kralja. Svojim zrakama zvijezda vodi čovječanstvo do svjetliješa svjetla, do Isusa. On je novo svjetlo koje prosvjetljuje svakoga i koje nas vodi u slavu i sjaj Oca. Isus je svjetlo koje je došlo u našu tamu kada je po Duhu Svetom primio tijelo od Djevice Marije i postao čovjekom. Isus je svjetlo koje je došlo još dublje u tamu svijeta kada se oplijenio za nas ljude i za naše spasenje i bio poslušan do smrti. To je učinio da nam naznači put k Ocu, da prepoznamo Oca, koji nas toliko ljubi da je za nas dao svog jedinorođenog Sina, da mi koji vjerujemo u njega ne propadnemo, nego da imamo život vječni.

Mudraci su vidjeli zvijezdu i slijedili je. Tradicionalno shvaćanje mudrace vidi kao simbol za raznolikost naroda poznatih u ono vrijeme i znak za univerzalnost Božjeg poziva koji se pokazuje u svjetlu zvijezde koja blista s istoka. U revnoj potrazi mudraca za novorođenim Kraljem, tradicija prepoznaje glad cijelog čovječanstva za istinom, dobrotom i ljepotom. Od početka stvaranja, čovječanstvo je čeznulo za Bogom kako bi ga častilo i iskazalo mu štovanje. Zvijezda se pojavila kada se u punini vremena rodio Božji sin. Bio je to predznak dugo očekivanog božanskog spasiteljskog čina koji počinje otajstvom utjelovljenja.

Mudraci nam otkrivaju jedinstvo svih naroda koje Bog želi. Oni dolaze iz dalekih zemalja i predstavljaju različite kulture, ali ih pokreće ista čežnja da vide novorođenog Kralja pa se okupljaju u maloj kući u Betlehemu kako bi mu se poklonili i donijeli mu svoje darove. Kršćani su pozvani biti znak u svijetu da će Bog donijeti onakvo jedinstvo kakvo želi. Kršćani pripadaju različitim kulturama i narodima i govore različitim jezicima, ali zajedno traže Krista i čeznu da mu se poklone. Oni su narod koji je zadužen da bude znak poput zvijezde, narod pozvan da vodi čovječanstvo u

njegovoj gladi za Bogom, pozvan da sve vodi Kristu i da bude oruđe kojim Bog ostvaruje jedinstvo svih naroda.

U poklon mudraca pripada i otvaranje njihova blaga, prinos njihovih darova, koji su još od vremena rane Crkve shvaćani kao simboli za različite vidove osobe Isusa Krista: zlato za njegovo kraljevstvo, tamjan za njegovo božanstvo; i smirnu, kao nagovještaj njegove spasonosne smrti. Različiti darovi daju nam sliku o tome koliko su različite kršćanske tradicije različito tumačile Isusovu osobu i djelo. Kako se kršćani okupljaju i otvaraju svoja blaga i srca u štovanju Krista, svi postaju bogatiji dijeleći darove tih uvida.

Zvijezda je izašla na istoku (*Mt 2, 2*). Sunce izlazi na istoku i spasenje se pojavilo po milosrđu Boga našega koji nas je blagoslovio sjanim svjetlom s visine (*Lk 1, 78*) na području zvanom Bliski istok. Ali povijest Bliskog istoka bila je i jest obilježena sukobima i sporovima, umrljana krvlju i zamagljena nepravdom i ugnjetavanjem. U dvadesetom stoljeću, to je područje doživjelo niz krvavih ratova i revolucija, a vjerski je ekstremizam u porastu od palestinske *nakbe* (egzodusa arapskog stanovništva Palestine tijekom rata 1948.).

I biblijska naracija o mudracima također sadrži mnoge mračne elemente, posebno Herodov despotiski nalog da se u Betlehemu i okolici poubijaju sva djeca do dvije godine (*Mt 2, 16-18*). Okrutnost tog pripovijedanja odražava se u dugoj povijesti i teškoj sadašnjosti Bliskog istoka.

Na Bliskom istoku Božja se Riječ ukorijenila i urodila plodom: tridesetostruko, šezdesetostruko i stotostruko. S tog istoka apostoli su krenuli propovijedati evanđelje do granica zemlje (*Djela 1, 8*). Bliski istok dao je tisuće kršćanskih svjedoka i tisuće kršćanskih mučenika. Pa ipak, postojanje male kršćanske zajednice sada je ugroženo, jer se mnogi osjećaju primorani potražiti negdje drugdje sigurniji i mirniji život. Poput svjetla koje je dijete Isus, tako je i svjetlo kršćanstva na Bliskom istoku sve ugroženije u ovim teškim vremenima.

Jeruzalem je važan simbol za kršćane jer je grad mira u kojem je svo čovječanstvo spašeno i otkupljeno. Ali danas gradu nedostaje mira. Nekoliko strana polaže pravo na grad, zanemarujući prava drugih. Čak je i molitva u Jeruzalemu sada predmet političkog i vojnog uplitanja. Jeruzalem je bio grad kraljeva, grad u koji je Isus trijumfalno ušao dok su mu klicali kao Kralju (*Lk 19,28-44*). U skladu s tim, mudraci su očekivali da će

novorođenog Kralja kojeg im je otkrila zvijezda pronaći u tom gradu. Naracija nam, međutim, govori da grad nije bio blagoslovljen rođenjem Kralja i Spasitelja, nego da je Jeruzalem bio u nemiru, baš kao i danas.

Danas više nego ikad, Bliskom istoku je potrebna nebeska svjetlost koja će pratiti ljude koji tamo žive. Betlehemska zvijezda znak je da Bog hoda sa svojim narodom, da osjeća bol ljudi, čuje njihovu jadikovku i suosjeća s njima. Bog nam je vjeran čak i kad se okolnosti promijene i nastanu strašne katastrofe, i to nam daje hrabrost. Gospodin ne spava i ne drijema. On prati svoj narod i vodi ih natrag kada zalutaju ili su u opasnosti. Put vjere je hod s Bogom, koji uvijek štiti svoj narod i daje nam orijentaciju na vijugavim stazama povijesti i života.

Za molitvenu osminu 2022. kršćani Bliskog istoka odabrali su temu Zvijezde koja izlazi na istoku. Postoji nekoliko razloga za to. Kršćani na Zapadu slave Božić, ali stariji i najvažniji blagdan za mnoge kršćane na Istoku je Bogojavljenje, kada se ljudima Betlehema i Jordana objavljuje Božje spasenje. Ova usredotočenost na teofaniju (objavljenje ili očitovanje Gospodina) na neki način je blago koje kršćani s Bliskog istoka mogu podi-

dijeliti sa svojom braćom i sestrama diljem svijeta.

Zvijezda vodi mudrace kroz Jeruzalem, gdje vlada nemir i gdje Herod planira ubojstvo nevinog života.

I danas nevini u mnogim dijelovima svijeta pate ili im prijete nasilje, a mlade obitelji bježe od tirana poput Heroda i Augusta. U takvoj situaciji ljudi traže znak da je Bog s njima. Traže novorođenog Kralja, Kralja krotkosti, mira i ljubavi. Ali gdje je zvijezda koja vodi do toga? Crkvi je povjerena zadaća da bude zvijezda koja pokazuje put Kristu, da bude svjetlost svijeta. Kad je takva, zvijezda, Crkva postaje znak nade u svijetu punom problema. Tada postaje znak da je Bog prisutan u svom narodu i da ga prati u svim životnim poteškoćama. Kršćani su pozvani biti svjetlo na putu, riječju i djelom, kako bi Krista prepoznali svi narodi. Ali podjele među nama zamagljuje svjetlo kršćanskog svjedočanstva i zamagljuje put, te tako sprječavaju druge da pronađu put do Krista. S druge strane, kršćani koji zajedno štiju Krista, koji otvaraju svoja blaga i dijele svoje darove jedni s drugima, postaju znak jedinstva koje Bog želi za cijelo svoje stvorenje.

Kršćani Bliskog istoka stavljaju ove materijale na raspolaganje za molitvenu osminu za jedinstvo kršćana, znajući da mnoge njihove nevolje i problemi postoje i u drugim dijelovima svijeta i da svijet čezne za svjetlom koje ljude može voditi k Spasitelju, onome koji može pobijediti svu tamu. Globalna pandemija *COVID-a 19* izazvala je i gospodarsku krizu, a političke, gospodarske i društvene strukture koje su trebale štititi najslabije i najranjivije, ne uspijevaju dostatno pomoći. To nas čini izrazito svjesnim da je svijetu potrebno svjetlo koje svijetli u tami. Zvijezda koja se pojavila na istoku, na Bliskom istoku, prije dvije tisuće godina i danas nas zove k jaslicama, do mjesta gdje se rodio Isus Krist. On nas vodi onamo gdje je Duh Božji živ i djeluje, Duh Božji u kojem smo kršteni i koji preobražava naša srca.

Nakon što su upoznali Spasitelja i zajedno mu se poklonili, mudraci se vraćaju u domovinu drugim putem, jer su u snu bili upozoreni na Heroda. Isto tako, zajedništvo koje doživljavamo u našoj zajedničkoj molitvi mora nas nadahnuti da se vratimo u svoje živote, u naše Crkve i naš svijet novim putevima, na nove i bolje načine. Hoditi novim putovima poziv je na obraćenje i obnovu u našem osobnom životu, u našim Crkvama i u našim

društvima. Naš novi put je nasljedovanje Krista. U prolaznom i promjenjivom svijetu kršćani moraju biti postojani i pouzdani kao konstelacije svjetlećih planeta. Ali što to konkretno znači? Danas je služenje evanđelju ako branimo ljudsko dostojanstvo, osobito onih siromašnih, najslabijih i marginaliziranih. To zahtijeva od crkava transparentnost i osjećaj odgovornosti u ophođenju sa svijetom i međusobno. Crkve stoga moraju raditi zajedno kako bi ublažile nevolje onih koji pate, kako bi prihvatile raseljene i nosile terete svojih bližnjih i izgradile pravedno i pošteno društvo. Ovogodišnja tema Molitvene osmine poziv je Crkvama na zajednički rad kako bi mladi mogli graditi budućnost u skladu s voljom Božjom, budućnost u kojoj će svi ljudi moći iskusiti život, mir, pravdu i ljubav. Novi put Crkava put je vidljivog jedinstva, koji tražimo požrtvovno, hrabro i ustrajno, iz dana u dan „da Bog bude sve u svemu“ (*1 Kor 15, 28*).

PRIPREMA MATERIJALA ZA MOLITVENU OSMINU ZA JEDINSTVO KRŠĆANA 2022.

Međunarodna skupina za pripremu tekstova za Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana, koju su zajednički oblikovali Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana i Povjerenstvo za vjeru i ustrojstvo Svjetskog vijeća crkava, nije se, zbog aktualne pandemije, mogla fizički sastati tijekom 2021. godine te su stoga na pripremi tekstova morali raditi na nove načine.

Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana povjerilo je Vijeću crkava Bliskog istoka sa sjedištem u Bejrutu (Libanon) izbor teme i pripremu nacрта tekstova za Molitvenu osminu 2022. godine. Vijeće Crkava na Bliskom istoku odabralo je temu: „Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova pa mu se dođosmo pokloniti“ (*Mt 2, 2*). U ovim našim teškim vremenima, više nego ikad, potrebno nam je svjetlo koje svijetli u tami. Kršćani navješćuju da je to svjetlo objavljeno i zasjalo u Isusu Kristu.

Nacionalna ekumenska skupina nije štedjela truda kako bi sudjelovala na *online-susretima* i tamo predstavila rezultate svog rada, iako živi i djeluje u dijelu svijeta gdje se ljudska prava

neprestano gaze zbog neopravdanih političkih i ekonomskih interesa, na području koje pati od neviđene globalne zdravstvene krize i u kojem se još uvijek osjećaju ljudske i materijalne posljedice eksplozije koja je poharala Beirut 4. kolovoza 2020.

Od sveg srca zahvaljujemo članovima ove skupine i molimo se da veće jedinstvo među kršćanima na Bliskom istoku i diljem svijeta pridonese dostojanstvenijem, pravednijem i mirnijem životu svih muškaraca i žena, danas i u budućnosti.

Sudionici i sudionice susreta:

1. Iz međunarodne pripremne skupine

- Martin Browne OSB, Glenstal Abbey (Irska)
- Anne-Noëlle Clément, Unité Chrétienne - Jedinstvo kršćana (Francuska)
- Župnik Anthony Currer, Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana (Vatikan)
- Dr. Ani Ghazaryan Drissi programska referentica Povjerenstva za vjeru i ustrojstvo Svjetskog vijeća crkava (Švicarska)
- Župnik dr. Jochen Wagner, ACK - Radna skupina kršćanskih crkava u Njemačkoj (Njemačka)

- Dr. Hanne Lamparter, Evangelička Crkva u Njemačkoj (Njemačka)
- S. Leticia Candelario Lopez, Misionarsko bratstvo Verbum Dei (Singapur)
- Župnik dr. Odair Pedroso Mateus, Direktor Povjerenstva za vjeru i ustroj Svjetskog vijeća crkava (Švicarska)
- Župnik James Puglisi, SA, Centro Pro Unione - Centar za jedinstvo (Italija/SAD)
- Župnik dr. Mikie Roberts, programski referent za duhovni život u Svjetskom vijeću crkava (Švicarska)
- dr. Clare Watkins Sveučilište u Roehamptonu (Engleska)

2. Iz Vijeća crkava Bliskog istoka

- Župnik dr. Boulos Wehbe, Grčka pravoslavna Crkva Antiohije (Libanon)
- Župnica dr. Rima Nasrallah, Evangelička nacionalna Crkva / Mjesna Crkva (Libanon)
- Župnik dr. Roger Akhras, Sirijska pravoslavna Crkva Antiohije (Sirija)
- Dr. John Daniel, Evangelička sinoda Nila (Egipat)
- S. Emily Tannous, Maronitska Crkva (Libanon)
- Župnik Gabriel Hachem, Grčka melkitska katolička Crkva Antiohije (Libanon)

UVOD U RED EKUMENSKOG SLAVLJA BOŽJE RIJEČI

Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova pa mu se dođosmo pokloniti

(Mt 2, 1–12)

Tijekom svjetske Molitvene osmine za jedinstvo kršćana, kršćani iz različitih tradicija, konfesija i denominacija okupljaju se diljem svijeta kako bi molili za jedinstvo Crkve. Ekumensko bogoslužje i druge materijale za 2022. pripremio je Vijeće crkava Bliskog istoka. Odabrani biblijski i liturgijski tekstovi odnose se na posjet mudraca novorođenom Kralju, o kojemu govori Evanđelje po Mateju (*Mt 2, 1–12*). Iz toga teksta preuzeto je i geslo: „Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova pa mu se dođosmo pokloniti“ (*Mt 2, 2*).

Neki prijedlozi pjesama već su uvršteni u bogoslužje. Ako možda i bliskoistočni kršćani prisustvuju bogoslužju, bilo bi poželjno pozvati ih da otpjevaju neke od pjesama na svom materinjem jeziku. No, mogu se odabrati i napjevi i pjesme koje odgovaraju temi ovogodišnje Molitvene osmine i prilagođene su situaciji zajednice: preporučuje se korištenje pjesama vezanih uz pohod i poklonstvo triju mudraca (kraljeva), Betlehem, zvijezdu i sl.

Za dio službe pod nazivom „Dijeliti svjetlo Kristovo“ potrebno je nekoliko predmeta. Prvo, tamnoplava tkanina koju treba objesiti tako da podsjeća na noćno nebo. Drugo, velika Betlehemska zvijezda koja je postavljena na tkaninu. Treće, manje papirnate zvijezde za prisutne predmolitelje koje će oni u određenom trenutku slavlja pričvrstiti na „nebo“ kao dar nebeskom Kralju. Alternativno, može se odabrati nekoliko vjernika koji će predstavljati različite skupine i zajednice prisutne na bogoslužju.

RED EKUMENSKOG SLAVLJA BOŽJE RIJEČI

Č: Čitač(i)*

P: Predslavitelj(i)*

S: Svi prisutni, uključujući i sve predmolitelje

** Umjesto jednog predslavitelja i čitača, može ih biti više vodeći računa o što ravnomjernijoj zastupljenosti pripadnika kršćanskih zajednica.*

ULAZ I UVODNI POZDRAV

Ulazna pjesma

Zajednica pjeva ovdje predloženu ili neku drugu ulaznu pjesmu dok procesija predslavitelja, čitača i predstavnika kršćanskih zajednica ulazi u bogoslužni prostor. U procesiji mogu biti nošeni križ, evanđelje ili biblija.

Ti, Kriste, Kralj si vjekova,
Ti vladar sviju naroda,
Ti sudac si jedincati
Svih umova i srdaca.

Kriste, Kralju, mir i jedinstvo,
podaj Crkvi svojoj kršćanskoj.

Glavari svih te naroda
Pred svijetom javno častili,

A mi Ti evo kličemo:
Ti višnji Kralj si sviju nas!

Kriste, Kralju...

O Kriste, mira vladaru,
Pokori srca buntovna,
U jedno stado skupi sve
Od tebe što odlutaše.

Kriste, Kralju...

Sva slava tebi, Isuse,
Što vlašću svijetom upravljaš,
I ocu s duhom preblagim
U vječne vijeke vjekova.

Kriste, Kralju...

Uvodni pozdrav

P1 U ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

S *Amen.*

P1 Pomoć je naša u imenu Gospodina.

S *Koji je stvorio nebo i zemlju.*

P1 Čiji savez i vjernost vječno traju
i koji djelo ruku svojih ne zapašta. Amen.

Draga braćo i sestre, okupili smo se danas
da molimo za vidljivo jedinstvo Crkve. Ta

nas nakana povezuje sa svim kršćanima diljem svijeta. Tekstove za ovogodišnju svjetsku Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana pripremila je Vijeće crkava Bliskog istoka pod biblijskim geslom: „Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova pa mu se dođosmo pokloniti.“ Time i ovo molitveno slavlje preuzima posjet mudraca novorođenom Kralju o kojemu izvješćuje Matejevo evanđelje. Motrimo i mi zvijezdu koja se tada vidjela na istoku i dajmo se njome voditi.

Uđimo sa zahvalnošću i radošću u Božju prisutnost i dovedimo u svojoj molitvi pred njega bolesne, napaćene, marginalizirane, izbjegle i iskorijenjene ljude – znajući da Bog može osvjetliti našu tamu svojim svjetlom.

Slava tebi, svemogući Oče, jer si se otkrio u svome stvorenju i sve ljude pozvao da dođu u tvoju prisutnost. Vidjeli smo Isusovu zvijezdu u svojim vlastitim životima i došli smo mu se pokloniti, baš kao što su to nekoć učinili mudraci. Danas donosimo same sebe na dar i molimo Duha Svetoga da bude posred nas.

S Dolazimo sa sjevera i juga, istoka i zapada, stari i mladi, muškarci i žene, pokloniti se Tebi, Kralju naš nebeski, slaviti te i moliti: daruj nam jedinstvo. Amen.

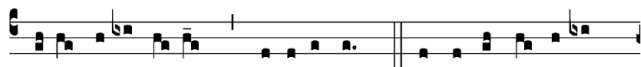
Pjesma: Ubi caritas et amor, Deus ibi est
(recitirano ili pjevano, ili neka druga pjesma)

GDJE JE LJUBAV I PRIJATELJSTVO,
ONDJE JE BOG

Ubi caritas et amor, Deus ibi est.
Congregavit nos in unum Christi amor.
Exultemus, et in ipso iucundemur.
Temeamus, et amemus Deum vivum.
Et ex corde diligamus nos sincero.

Ubi caritas et amor, Deus ibi est.
Simul ergo cum in unum congregamur:
Ne nos mente dividamur caveamus.
Cessent iurgia maligna, cessent lites.
Et in medio nostri sit Christus Deus.

Ubi caritas et amor, Deus ibi est.
Simul quoque cum beatis videamus,
Glorianter vultum tuum, Christe Deus.
Gaudium quod est immensum, atque probum:
Saecula per infinita saeculorum. Amen.

gavit nos in unum Christi amor. V. Exsultemus et in

ipso iucundemur. V. Time- amus, et amemus De- um

vivum. V. Et ex corde di- ligamus nos sin- ce- ro. Ant. Ubi

Molitva zahvale

P2 Zahvaljujemo ti, Gospodine, Stvoritelju neba i zemlje, jer si svjetlila na svod nebeski postavio. Odvojio si svjetlo od tame i stvorio znakove za određivanje blagdana, dana i godina. Ti si zvijezdama ukrasio nebeski svod. Kako su divna tvoja djela, nebesa hvale slavu tvoju, a svod naviješta djelo ruku tvojih!

S *Zahvaljujemo ti, Gospodine.*

P2 Zahvaljujemo ti, jer iako smo se pobunili protiv tebe, nisi nas ostavio, nego si poslao svoga sina. On čini našu tamu svjetlom i naše je svjetlo i naše spasenje. U njemu je bio život i život je bio svjetlo ljudi. I svjetlost svijetli u tami.

S Zahvaljujemo ti, Gospodine.

P2 Zahvaljujemo ti, Gospodine, jer nas snagom tvoga Svetoga Duha pratiš u kaosu naših života. Ti za nas svijetliš na našim putovima i daješ nam mudrost i vjeru u svijetu punom laži i sumnje.

S Zahvaljujemo ti, Gospodine.

P2 Zahvaljujemo ti, Gospodine, što nas šalješ u svijet da sjamo tvojim svjetlom u našim različitim Crkvama i kulturama. Ti nas šalješ da svjedočimo za Isusa Krista, jedinog pravog Kralja, i da se predamo njemu.

S Zahvaljujemo ti, Gospodine.

Molitva kajanja

P3 Svi narodi neka se tebi klanjaju i tebe slave. Često smo u tami, ali ti si nam dao svjetlo. Zato dolazimo k tebi i priznajemo svoje grijehе:

S *Ispovijedamo ti,
da smo napustili tvoje putove
i zanemarili tvoju volju.
Ugrozili smo stvorenje koje si stvorio dobrim
i potrošili njegove resurse
za svoje sebične interese.
Zagadili smo tvoje rijeke i mora
i zatrovali tvoj zrak i zemlju
te pridonijeli izumiranju mnogih vrsta.
Bili smo sebični
naspram svoje braće i sestara.
Svoje vlastite potrebe i želje
stavili smo iznad vršenja pravde.
Podigli smo zidove između nas
i posijali sjeme nepovjerenja.
Izgradili smo barijere između ljudi
na temelju etničke pripadnosti, vjere i spola.
U ratovima koje smo vodili
tvrdili smo da je Isus bio na našoj strani.*

*Oprosti nam sve takve misli i djela,
Gospodine,
jer pred tebe dolazimo s kajanjem.
Oprosti nam, Gospodine.*

P3 Svemogući Bože, Oče Gospodina našega Isusa Krista, koga si poslao u punini vremena da otkupi sve ljude, molimo te: smiluj nam se, oprosti nam grijehe naše i preobrazi nas u svoju divnu sliku, da kao svjetionici nade sjamo u našem nemirnom svijetu.

Svemogući Bože usliši našu molitvu, smiluj nam se i oprosti nam prijestupe naše.

S *Bogu hvala. Zahvaljujmo mu srcem slobodnim.*

Navještaj Božje riječi

Prvo čitanje (Izaija 9, 1-6)

Č1 Čitanje knjige proroka Izaije

Narod koji je u tmuni hodio svjetlost vidje veliku;
one što mrklu zemlju obitavahu
svjetlost jarka obasja.

Ti si radost umnožio,
uvećao veselje,
i oni se pred tobom raduju
kao što se ljudi raduju žetvi,
k'o što kliču kad se dijeli plijen.
Teški jaram njegov,
prečku što mu pleća pritiskaše,
šibu njegova goniča
slomi kao u dan midjanski.
Da, sva bojna obuća,
svaki plašt krvlju natopljen
izgorjet će
i bit će ognju hrana.
Jer, dijete nam se rodilo,
sina dobismo;
na plećima mu je vlast.
Ime mu je:
Savjetnik divni, Bog silni,
Otac vječni, Knez mironosni.
Nadaleko vlast će mu se sterat'
i miru neće biti kraja
nad prijestoljem Davidovim,
nad kraljevstvom njegovim:
učvrstit će ga i utvrdit
u pravu i pravednosti.

Od sada i do vijeka učinit će to
privržena ljubav Gospodina nad vojskama.
Riječ Gospodnja.

S Bogu hvala.

Č2 Iz himna svjetlu svetog Efrema

„Svjetlo izađe pravednicima,
i radost onima koji su pravedna srca.“
Gospodin naš Isus Krist
izađe nam iz krila Očeva.
Dođe i izvede nas iz mraka
i prosvijetli nas svojim divnim svjetlom.
Dan zasja nad ljudima,
a sila tame pobježe.
Svjetlost se podiže do nas
iz njegove svjetlosti
i rasvijetli oči zamračene.
Njegova se slava razli krugom zemaljskim
i izli svjetlost u ponore najdublje.
Smrt izgubi moć svoju i tama nestade,
vrata podzemlja razbiše se
i bi prosvijetljeno svo stvorenje,
što prije u tami počivaše.
Mrtvi, ležeći u prašini, ustadoše

hvaleći ga što je njihov spasitelj.
Život nam dade i potom uzide
Ocu svome višnjemu.
Jednoga će dana ponovno doći
u slavi svojoj velikoj.
Amen.

Psalam 8

- Č3** Gospodine, Bože naš,
 divno je ime tvoje po svoj zemlji!
- S** *Gospodine, Bože naš,*
 divno je ime tvoje po svoj zemlji!
- Č3** Gospodine, Bože naš,
 divno li je ime tvoje po svoj zemlji,
 veličanstvom nebo natkriljuješ!
 Gledam ti nebesa, djelo prstiju tvojih,
 mjesec i zvijezde što ih učvrsti –
 pa što je čovjek da ga se spominješ,
 sin čovječji te ga pohodiš?
- S** *Gospodine, Bože naš,*
 divno je ime tvoje po svoj zemlji!
- Č3** Ti čovjeka učini malo manjim od anđela,
 slavom i sjajem njega okruni.

Vlast mu dade nad djelima ruku svojih,
njemu pod noge sve podloži.

S *Gospodine, Bože naš,*
divno je ime tvoje po svoj zemlji!

Č3 Ovce i svakolika goveda,
i zvjeri poljske k tome,
ptice nebeske i ribe morske,
i što god prolazi stazama morskim.

S *Gospodine, Bože naš,*
divno je ime tvoje po svoj zemlji!

Drugo čitanje (Efežanima 5, 8-14)

Č4 Da, nekoć bijaste tama, a sada ste svjetlost u Gospodinu: kao djeca svjetlosti hodite – plod je svjetlosti svaka dobrota, pravednost i istina – i odlučite se za ono što je milo Gospodinu. A nemajte udjela u jalovim djelima tame, nego ih dapače raskrinkavajte, jer što potajno čine, sramota je i govoriti. A sve što se raskrinka, pod svjetlošću postaje sjajno; što je pak sjajno, svjetlost je. Zato veli: »Probudi se, ti što spavaš, ustani od mrtvih i zasvijetljet će ti Krist.«

Riječ Gospodnja.

S *Bogu hvala.*

Aleluja

Narod koji je u tmini hodio svjetlost vidje veliku.

Aleluja

Evandjelje (Mt 2, 1-12)

P4 Gospodin s vama.

S *I s duhom tvojim.*

P4 Čitanje svetog evandjelja po Mateju!

U ono vrijeme, kad se Isus rodio u Betlehemu judejskome u dane Heroda kralja, gle, mudraci se s Istoka pojaviše u Jeruzalemu raspitujući se: »Gdje je taj novorođeni kralj židovski? Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova pa mu se dođosmo pokloniti.«

Kada to doču kralj Herod, uznemiri se on i sav Jeruzalem s njime. Sazva sve glavare svećeničke i pismoznance narodne pa ih ispitivaše gdje se Krist ima roditi. Oni mu odgovoriše: »U Betlehemu judejskome jer ovako piše prorok:

A ti, Betleheme, zemljo Judina!

Nipošto nisi najmanji

među kneževstvima Judinim

*jer iz tebe će izaći vladalac
koji će pasti narod moj – Izraela!«*

Tada Herod potajno dozva mudrace i razazna od njih vrijeme kad se pojavila zvijezda. Zatim ih posla u Betlehem: »Pođite, reče, i pomno se raspitajte za dijete. Kad ga nađete, javite mi da i ja pođem te mu se poklonim.«

Oni saslušavši kralja, pođoše. I gle, zvijezda kojoj vidješe izlazak iđaše pred njima sve dok ne stiže i zaustavi se povrh mjesta gdje bijaše dijete. Kad ugledaše zvijezdu, obradovaše se radošću veoma velikom. Uđu u kuću, ugledaju dijete s Marijom, majkom njegovom, padnu ničice i poklone mu se. Otvore zatim svoje blago i prinesu mu darove: zlato, tamjan i smirnu. Upućeni zatim u snu da se ne vraćaju Herodu, otiđoše drugim putem u svoju zemlju.

P4 Riječ Gospodnja!

S *Bogu hvala!*

Kratki nagovori predmolitelja

Slijede kraći nagovori predmolitelja iz raznih kršćanskih crkava (npr. oko 3 minute) (P1, P2, P3, P4...)

Vjerovanje

(Umjesto Nicejsko-carigradskog može se koristiti i Apostolsko vjerovanje ili obrazac iz obreda krštenja)

P1 Drage sestre i braćo, jedno smo u Gospodinu Isusu Kristu. Ispovjedimo stoga zajedno vjeru u jednoga Boga, Oca, Sina i Duha Svetoga.

S *Vjerujem u jednoga Boga,
Oca svemogućega,
stvoritelja neba i zemlje,
svega vidljivoga i nevidljivoga.
I u jednoga Gospodina Isusa Krista,
jedinorođenoga Sina Božjega.
Rođenog od Oca prije svih vjekova.
Boga od Boga, svjetlo od svjetla,
pravoga Boga od pravoga Boga.
Rođena, ne stvorena,
istobitna s Ocem,
po kome je sve stvoreno.
Koji je radi nas ljudi i radi našega
spasenja sišao s nebesa.
I utjelovio se po Duhu Svetom
od Marije Djevice:
i postao čovjekom.
Raspjet također za nas:
pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.*

*I uskrsnuo treći dan, po Svetom Pismu.
I uzašao na nebo:
sjedi s desne Ocu.
I opet će doći u slavi
suditi žive i mrtve,
i njegovu kraljevstvu neće biti kraja.
I u Duha Svetoga,
Gospodina i životvorca;
koji izlazi od Oca /i Sina/
Koji se s Ocem i Sinom skupa časti
i zajedno slavi;
koji je govorio po prorocima.
I u jednu svetu katoličku i
apostolsku Crkvu.
Ispovijedam jedno krštenje
za oproštenje grijeha.
I iščekujem uskrsnuće mrtvih.
I život budućega vijeka.
Amen.*

Molitveni zazivi

P5 S vjerom i pouzdanjem dolazimo u molitvi pred Boga, Oca, Sina i Duha Svetoga. Mudraci su došli s istoka kako bi se poklonili Isusu i donijeli mu darove iz svojih kultura i zemalja. Molimo

danas za sve kršćanske zajednice diljem svijeta u svoj raznolikosti njihovih bogoslužja i tradicija: Gospodine, sačuvaj ta blaga, osobito tamo gdje su prisutnost i opstanak kršćana ugroženi nasiljem i ugnjetavanjem, molimo te.

S Usliši nas Gospodine.

P5 Prve godine Gospodinova života bile su obilježene nasiljem i masovnim ubojstvima djece po nalogu tiranina Heroda. Molimo za svu djecu diljem svijeta koja i danas pate od nasilja i njegovih posljedica. Učvrsti, Gospodine, vezu jedinstva i ljubavi između naših crkava i pomози nam da djelujemo zajedno i svjedočimo tvoje sveto ime. Osposobi nas da neumorno radimo na obrani potlačenih i uključivanju marginaliziranih. Daj nam hrabrosti da zajedno stanemo pred tiraniju i represivne režime dok tražimo tvoje kraljevstvo među nama, molimo te.

S Usliši nas Gospodine.

P5 Nakon posjeta mudraca, sveta obitelj je lutala pustinjom i izbjegla u egipatsku zemlju. Molimo za sve izbjeglice i raseljene ljude na svijetu: Gospodine, učini da budemo gostoljubivi prema onima koji su protjerani iz svojih domova.

Pomozi nam da ne budemo nepravedni prema onima koji traže sigurno utočište, molimo te.

S Usliši nas Gospodine.

P5 Isusovo rođenje bila je radosna vijest za sve. Po njoj su ljudi iz različitih naroda i vjera pozvani na poklon svetom djetetu. Molimo za naša nastojanja oko kršćanskog jedinstva i dijaloga s drugim religijama: Gospodine, daj nam poniznosti i strpljenja da s poštovanjem pratimo druge na njihovom putu, molimo te.

S Usliši nas Gospodine.

P5 Mudraci su se u domovinu vratili drugim putem. Molimo za naše Crkve u ovom nestalnom svijetu: Gospodine, pomози nam pronaći nove i kreativne načine da te slijedimo i propovijedamo tvoju poruku kako bi svijet mogao vjerovati, molimo te.

S Usliši nas Gospodine.

Kršćani su pozvani biti zvijezde koje svijetle Kristovim sjajem

P6 Zvijezda je dovela mudrace Kristu. On nam se otkrio i njegovo svjetlo obasjava

sve. Kao što su mudraci pratili zvijezdu do Betlehema, tako se i mi danas okupljamo pod tom zvijezdom i želimo naći Krista. Zajedno donosimo svoje darove i molimo za vidljivo jedinstvo Crkve. Na putu do tog cilja, pristajemo živjeti tako da naše zajedništvo bude svjedočanstvo u čijem svjetlu naši bližnji mogu vidjeti Krista. Zato sjaju Betlehemske zvijezde pridružujemo i zvijezde koje simboliziraju naše Crkve i sve njihove vjernike, da naše Crkve i vjernici svjedoče istim sjajem te budu putokaz do Krista.

Svi predmolitelji uzimaju po jednu pripremljenu zvijezdu i postavljaju je na tamnoplavo platno sa već ranije pričvršćenom Betlehemskom zvijezdom.

Očenaš

P6 Sve što nas pokreće i do čega nam je stalo donosimo i stavljamo pred našeg Nebeskoga Oca obraćajući mu se riječima koje nas je naučio Krist:

S *Oče naš,
koji jesi na nebesima,
sveti se Ime Tvoje.
Dođi kraljevstvo Tvoje,*

*budi volja Tvoja,
kako na Nebu,
tako i na Zemlji.
Kruh naš svagdanji daj nam danas,
i otpusti nam duge naše,
kako i mi otpuštamo dužnicima svojim.
i ne uvedi nas u napast,
nego izbavi nas od zla. Amen.*

Blagoslov i otpust

P1 Idite i živite kao djeca svjetla.

S Jer svjetlost donosi dobrotu, pravdu i istinu.

P1 Nemajte ništa zajedničko s djelima tame koja ne donose plod.

S Želimo se probuditi; Krist će biti naše svjetlo.

P1 Mir vama, ljubav vam i vjera od Boga Oca i Isusa Krista, Gospodina našega. Milost i besmrtni život sa svima koji ljube Isusa Krista, Gospodina našega!

S Amen. Bogu hvala.

Završna pjesma

Tijekom završne pjesme, ako je izvedivo, može uslijediti izlazna procesija s upaljenim svijećama.

BIBLIJSKA RAZMATRANJA I MOLITVE ZA OSAM DANA MOLITVENE OSMINE

Prvi dan

Vidjeli smo njegovu zvijezdu na istoku (Mt 2, 2)

Podigni nas i privuci u svoje savršeno svjetlo

Zaharija 4, 1-7

Vidim, evo, svijećnjak,
sav od zlata

Psalam 139, 1-10

Tvoja desnica me drži

2 Timoteju 1, 7-10

Milost... očitovana je sada
pojavkom Spasitelja našega
Krista Isusa

Ivan 16, 7-14

No kada dođe on – Duh Istine
– upućivat će vas u svu istinu

Razmatranje

U ovom ugroženom i nestabilnom svijetu tražimo svjetlo, tračak nade izdaleka. Usred zla čeznemo za dobrim. Tražimo dobro u sebi, ali često smo slabi i gubimo nadu. Pouzdajemo se u Boga kojeg štujemo. Bog nam je u svojoj mudrosti omogućio da se nadamo njegovom zahvatu, ali nismo očekivali da će Božji zahvat biti osoba i da će sam Gospodin biti svjetlo u našoj sredini. Nadmašio je

sva naša očekivanja. Bog nam daje “duh snage i ljubavi”. Na putu do njegova savršenog svjetla napredujemo kroz Božjeg Duha Svetoga, ali ne oslanjajući se na vlastitu snagu i sposobnost.

Usred tame u kojoj su ljudi živjeli, zasjala je zvijezda s istoka. U njemu vidimo svjetlo koje prodire u dubinu tame koja nas dijeli jedne od drugih. Svjetlost zvijezde ne samo da je zasjala u određenom trenutku povijesti, nego još uvijek svijetli i mijenja tijek povijesti. Tijekom stoljeća i od pojave zvijezde, kroz živote Kristovih učenika, svijet je upoznao nadu koju je budio Duh Sveti. Oni svjedoče o Božjim postupcima u povijesti i trajnoj prisutnosti Duha Svetoga. Unatoč promjenama u povijesti i promjenjivim okolnostima, Utjelovljeni i Uskrslu svijetli. Tijekom povijesti djeluje kao svjetionik; on sve vodi u svoje savršeno svjetlo i pobjeđuje tamu koja nas dijeli jedne od drugih.

Želja za izlaskom iz tame koja nas dijeli potiče nas da molimo i zauzimamo se za jedinstvo kršćana.

Molitva

Bože, Gospodine naš, prosvijetli naš put svjetlom Kristovim koje ide pred nama i vodi nas. Prosvije-

MOLITVA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA 2022.

tli nas i nastani se u nama. Daj da u svojim srcima otkrijemo jaslice u kojima još spava jarka svjetlost koja će uskrsnućem poraziti grob. Stvoritelju svjetla, zahvaljujemo ti za dar besmrtnosti zvijezde koja je sam Isus Krist, naš Gospodin i Spasitelj. Daj da nam bude svjetionik na našem hodočašću. Izliječi naše podjele i približi nas svjetlu kako bismo u njemu pronašli jedinstvo. Amen.

Drugi dan

Gdje je taj novorođeni kralj židovski? (Mt 2, 2)

On će vladati u poniznosti, srušiti zidove
i graditi s ljubavlju

Jeremija 23, 1-6	On će vladati kao kralj i biti mudar
Psalam 46	Do nakraj zemlje on ratove prekida
Filipljanima 2, 5-11	Nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom
Matej 20, 20-28	Sin Čovječji nije došao da bude služen, nego da služi

Razmatranje

Jeremija osuđuje loše vodstvo izraelskih kraljeva, koji su podijelili i raspršili narod. Pod njihovom vlašću, narodi su uništeni, a žitelji Izraela otjerani u progonstvo. Nasuprot tome, Gospodin obećava Pastira-Kralja koji će činiti „pravo i pravdu na zemlji“ i sabrati njegovo raspršeno stado.

Naš svijet žudi za dobrim vodstvom i stalno traži nekoga tko će ispuniti tu želju. Gdje se može naći takvu vodeću osobu? Kakvo ponašanje vodstva je sukladno Božjoj namisli može se vidjeti samo iz

Kristova primjera. Pozvani smo slijediti ga, a time smo pozvani i ostvariti Kristov uzor Kralja koji služi Crkvi i svijetu. U Kristu susrećemo nekoga tko ne razara i ne dijeli, nego izgrađuje i ujedinjuje poradi slave imena Božjega. Njegova vladavina nije sebična i ne vrši nasilje. Naprotiv, u njemu susrećemo ljubaznog i poniznog slugu koji svoju jednakost s Bogom ne drži nečim što služi njegovoj vlastitoj dobrobiti. On dolazi radije služiti nego da bude služen, a njegovi nasljedovatelji pozvani su činiti isto.

Danas mnogi ljudi s Bliskog istoka odlaze u progonstvo, jer „pravo i pravda“ postaju rijetkost roba ne samo ondje, nego i diljem svijeta. Ipak, imamo nadu koja nije poljuljana, čak ni kada narodi bjesne i ustaju kraljevi zemaljski.

I u svijetu i u Crkvi, voditelji imaju odgovornost okupljati Božji narod umjesto da ga raspršuju ili dijele. Tolika podjela u svijetu i u Crkvi uzrokovana je željom za vladanjem, moći i osobnim probitkom. Što vjernije kršćani budu slijedili Kristov primjer i vladali u poniznosti, to će više biti prevladanih podjela u svijetu i Crkvi. Kada se radi dobra svih ljudi zauzimamo za pravo, pravdu

i mir, ponizno svjedočimo Kralja-Pastira i privlačimo druge u njegovu prisutnost.

Molitva

Bože, naše jedino utočište i snago, klanjamo ti se jer si milosrdan i pravedan Bog. Ispovijedamo pred tobom da često želimo vladati po uzoru na svijet. Pomozi nam da Gospodina našega Isusa Krista tražimo ne u palačama moćnih, nego u jednostavnim jaslama i da ga nasljedujemo u njegovoj krotkosti. Daj nam hrabrosti da oplijenimo sami sebe te služimo jedni drugima u poslušnosti tebi. To te molimo u ime Krista, koji s tobom i s Duhom Svetim kraljuje u slavi zauvijek. Amen.

Treći dan

Kada to doću kralj Herod, uznemiri se on i sav Jeruzalem s njime (Mt 2, 3)

Prisutnost Krista koji okreće svijet naglavačke

Nehemija 4, 18-21	Tako smo obavljali posao od rane zore do prvih zvijezda
Psalam 2, 1-10	Zašto puci ludosti snuju?
2 Solunjanima 2, 13-3,5	Ali vjeran je Gospodin koji će nas učvrstiti i sačuvati od Zloga
Matej 2, 1-5	Uznemiri se on i sav Jeruzalem s njime

Razmatranje

Gospodin je došao k nama. Kristov dolazak unosi nemir u uobičajeni tijek svijeta. Za razliku od vladara tolikih zemalja, Gospodin dolazi ponizno i osuđuje zla nepravde i potlačenosti koja prate težnju za moću i položajem. Isusov dolazak poziva na promjenu srca i života kako bi se ljudi oslobodili svega što ih dehumanizira i vrijeđa. Isus nam pokazuje da je Bog s onima koji pate jer svaki čovjek ima dostojanstvo Božjeg ljubljenog djeteta. Isusova prisutnost stvara nemir upravo

zato što plaši bogate i moćne koji brinu samo o vlastitim interesima, a zanemaruju dobrobit društva. Međutim, onima koji se zauzimaju za mir i jedinstvo, Kristov dolazak donosi svjetlo nade.

Danas smo pozvani da se posvetimo izgradnji svijeta u kojem će vladati pravda. Da bismo to učinili, trebamo razmisliti i razmotriti situacije u kojima naši putovi nisu Božji putovi pravde i mira. Ako se za pravdu i mir zalažemo zajedno, naši će naponi biti učinkovitiji. Kada mi kršćani radimo tako zajedno, postaje očito da Bog uslišava našu molitvu za jedinstvo, kako bi drugi na nama mogli vidjeti da je Krist i danas prisutan u svijetu. Svojim riječima i djelima možemo donijeti svjetlo nade mnogima koji još uvijek žive u tami političkih nemira, siromaštva i socijalne isključenosti te strukturne diskriminacije. Radosna vijest je da je Bog vjeran i da nas uvijek jača i čuva od zla. Potiče nas da se zauzimamo za dobro drugih, osobito onih koji žive u tami patnje, mržnje, nasilja i boli.

Molitva

Gospodine, izveo si nas iz tame k Isusu. Ti činiš da zvijezda nade zasja u našim životima. Pomozi

nam da budemo jedno u našoj predanosti tvom kraljevstvu ljubavi, pravde i mira i da tako damo svjetlo nade svima koji žive u tami očaja i razočaranja. Uzmi našu ruku, Gospodine, da te prepoznamo u svakodnevnom životu. Ukloni od nas strah i zabrinutost nas kada te nasljedujemo. Daj da tvoja svjetlost zasja nad nama i rasplamsaj vatru u našim srcima da nam tvoja ljubav podari toplinu. Ti si sebe oplijenio poradi nas. Vodi nas k sebi da tebe: Oca, Sina i Duha Svetoga, proslavimo svojim životom. Amen.

Četvrti dan

A ti, Betleheme, ... nipošto nisi najmanji među kneževstvima Judinim (Mt 2,6)

Iako smo neznatni i patimo, ništa nam ne nedostaje

Mihej 5, 2-5a, 7-8	Iz tebe će mi izaći onaj koji će vladati Izraelom
Psalam 23	Gospodin je pastir moj, ni u čemu ja ne oskudijevam
1 Petrova 2, 21-25	Ali se sada obratite k pastiru i čuvaru duša svojih
Luka 12, 32-40	Ne boj se, stado malo

Razmatranje

U malom i skromnom gradu Betlehemu, Gospodin, Sin Božji, došao je na svijet. Uzeo je ljudsko tijelo u krilu jednostavne seoske djevojke. Odabrao je živjeti svoju ljudskost u tajnosti i jednostavnosti. Postao je zrno u polju, kvasac i mala zraka svjetlosti za naše oči, i ta je svjetlost preplavila zemlju. Od neznatne Efrate proizašao je vladar, pastir i čuvar naših duša. I premda je naš pastir, on

je postao Jaganjac koji je ponio grijeh svijeta da bismo mi mogli ozdraviti.

Iako je Betlehem bio od male važnosti među velikim judejskim plemenima, postao je velik rođenjem Pastira svih pastira, Kralja svih kraljeva. Ime Betlehem znači „kuća kruha“ i može biti metafora za Crkvu koja svijetu donosi kruh života. Crkva, Betlehem današnjice, još uvijek je mjesto gdje su slabi, nemoćni i mali dobrodošli jer svatko u njoj ima svoje mjesto. Sakupljanje tog zrnja postaje žetva. Kada se pomiješa s brašnom, kvasno tijesto razvija veliku snagu. Koncentrirane zrake postaju svjetlo koje pokazuje put.

Usred političkih previranja, rastuće kulture pohlepe i zlouporabe moći u ovom svijetu, kršćani, kao i drugi na Bliskom istoku, trpe progone i osjećaju se marginaliziranima; žive u strahu od nasilja i nepravde. Ali oni se ne boje jer pastir ide s njima, okuplja ih u stado i čini ih znakom svoje ljubazne prisutnosti. Zajedno su kvasac koji diže cijelo tijesto. Kristova poniznost im je uzor i od njega čuju poziv da prevladaju podjele i da se sjedine u jedno stado. Iako malobrojni, svojom patnjom slijede Jaganjca koji

je trpio za spas svijeta. Malo ih je, ali drže se nade i tako im ništa ne manjka.

Molitva

Bože, dobri Pastiru, rascjepkanost malog stada žalosti tvoga Duha Svetoga. Oprosti nam kad naše zalaganje posustane i kada oklijevamo vršiti tvoju volju. Daj nam mudre pastire, koji su ti mili, koji prepoznaju grijeh podjele i vode Crkve u pravednosti i svetosti do jedinstva u tebi. Molimo te, Gospodine, usliši našu molitvu. Amen.

Peti dan

Zvijezda koju su vidjeli kako izlazi išla je pred njima (Mt 2, 9)

Predvođeni jednim Gospodinom

- Izlazak 13, 17 - 14, 4 Gospod je išao pred njima
u stupu od oblaka
- Psalam 121. K brdima oči svoje uzdižem:
odakle će mi doći pomoć?
- Otkrivenje 22, 5-9 Obasjavat će ih Gospod Bog
Matej 2, 7-10 Zvijezda kojoj vidješe izlazak
iđase pred njima sve dok ne
stiže i zaustavi se povrh
mjesta gdje bijaše dijete

Razmatranje

Sveto pismo nam uvijek iznova govori kako Gospodin Bog hodi sa svojim narodom, štiti ga i bdije nad njim danju i noću. Put možda nije uvijek ravan: ponekad se moramo okrenuti, ponekad nam je izabrati drugi put natrag. No, na našem putu kroz život možemo se pouzdati da će nas Bog, koji niti spava niti drijema, uvijek štiti da nam noge ne drhću i da ne padnemo.

I u najvećoj tami s nama je Božje svjetlo. Njegovo svjetlo sja kroz proroke koji su poslani da vode Božji narod na putu koji je pred njim i da ga podsjetite na savez. Ovo svjetlo je bilo najsavršenije kada se ispunilo vrijeme i kada je Bog poslao svog jedinorođenog Sina, Isusa Krista. On je svjetlo naroda, slava Božja u svijetu, izvor božanskog života, i on je zapečatio novi savez u svojoj krvi.

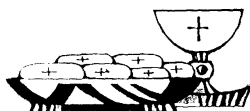
Put do našeg jedinstva, a time i do sve bližeg sjedinjenja s Kristom, nije uvijek lako prepoznati. Ako ulažemo ozbiljne napore da sami stvorimo jedinstvo, može se lako dogoditi da izgubimo iz vida temeljnu poruku Svetog pisma: Bog ne napušta svoj narod, iako on uvijek iznova zakaže i razdvaja se. Ta poruka daje nadu ne samo kršćanima nego i cijelom svijetu. Odlomak o mudracima podsjeća nas da Bog pomoću svjetlosti zvijezde vodi ljude iz svih naroda do mjesta gdje se nalazi Krist, svjetlo svijeta.

Bog nam šalje Duha Svetoga. Njegovo svjetlo omogućuje nam da očima vjere prepoznamo istinu o božanskom djetetu i da čujemo poziv na jedinstvo i pomirenje svega stvorenog. Taj duh

nas vodi iz tame i tragičnih iskustava našeg života u svjetlo i život Kristov.

Molitva

Bože, naš Oče, poslao si zvijezdu da vodi čarobnjake k tvom jedinorođenom Sinu. Učvrsti našu nadu u tebe i daj nam u svakom trenutku prepoznati da ti hodaš s nama i štitiš nas, svoj narod. Nauči nas slijediti tvoga Duha Svetoga, čak i ako nam se put čini nepoznat, kako bismo mogli doći do jedinstva u Isusu Kristu, svjetlu svijeta. Otvori naše oči tvome duhu i ohrabri nas u našoj vjeri da priznamo da je Isus Gospodin i da mu se – poput mudraca u Betlehemu – klanjamo i radujemo. To te molimo u ime tvoga Sina, Gospodina našega, Isusa Krista. Amen.

Šesti dan

Ugledaju dijete s Marijom, majkom njegovom, padnu ničice i poklone mu se (Mt 2, 11)

Ujedinjeni u klanjanju jedinom Gospodinu

Izlazak 3, 1-6	Mojsije zakloni lice: bojao se u Boga gledati
Psalam 84	Kako su mili stanovi tvoji, Gospodine nad vojskama!
Otkrivenje 4, 8-11	Klanjajte se Živomu u vijeke vjekova
Matej 28, 16-20	Kad ga ugledaše, padoše ničice pred nj

Razmatranje

Kada su mudraci iz svojih dalekih zemalja došli u Betlehem i vidjeli dijete s njegovom majkom, poklonili su mu se. S obzirom na iskustvo ove Božje objave među nama ljudima, naše oči se spuštaju i koljena nam se klanjaju. Isto se dogodilo i Mojsiju kad je vidio gorući grm: pokrio je lice jer se bojao gledati u Boga. Kad su učenici vidjeli uskrsloga Krista na gori u Galileji, bili su zadivljeni i uznemireni. Ipak su mu se klanjali. U nebeskoj liturgiji dvadeset i četiri starješine padaju

ničice pred onim koji sjedi na prijestolju. Ljudi koji doživljavaju Božju prisutnost obično reagiraju tako: gledaju, čude se i na kraju mu se poklone.

Gledamo li? Čudimo li se? Klanjamo li mu se doista? Koliko često gledamo, a ne vidimo, koliko često smo slijepi za Božju prisutnost? Kako se možemo istinski klanjati ako prije toga ne vidimo? S našom ograničenom perspektivom prečesto vidimo samo svoje zamršene razlike u mišljenjima i zaboravljamo da nam je jedini Gospodin dao svu svoju spasonosnu milost i da imamo udjela u jednom Duhu koji nas potiče na jedinstvo. Često, iz ponosa, slijedimo svoje vlastite zakone i ljudske tradicije. Mi smo narod opravdan Kristovom krvlju koji dijeli vjeru u Isusa Krista kao našeg Spasitelja, ali često zanemarujemo ljubav koju nam je iskazivati Bogu i bližnjima.

Kao zajednice obdarene Duhom Svetim, naše nas Crkve pozivaju da zajedno idemo k Djetetu Kristu kako bismo ga častili kao jedan narod. Duh milosrđa okuplja nas i približava k našem jedinom Gospodinu. Samo nasljeđujući njega moći ćemo *klanjati u duhu i istini*. Naša budućnost u Bogu budućnost je jedinstva i ljubavi; naš put do tog cilja mora odražavati istu istinu jedinstva u Kristu.

Molitva

Milosrdni Bože, dao si slijepima uvid da te spoznaju kao svoga Spasitelja, pomози nam da se obratimo. U svojoj milosti, otvori nam oči da ti se klanjamo kao svome Bogu i Spasitelju. Učini da te možemo voljeti svim svojim srcem, usred svojih žalosti i usprkos svojim teškim grijesima. Hodimo zajedno, vođeni tvojim svjetlom, jednog srca i jednog uma poput prvih učenika. Neka milost Gospodina našega Isusa Krista bude s nama da te hvalimo u zajedništvu Duha Svetoga i naviještamo radosnu vijest svima oko nas. Amen.

Sedmi dan

**Otvore zatim svoje blago i prinesu mu darove:
zlato, tamjan i smirnu (Mt 2, 11)**

Darovi zajedništva

Hošea 6, 1-6	Ljubav mi je mila, ne žrtve
Psalam 100	Uđite s hvalama na vrata njegova, u dvore njegove s pjesmama
Djela 3, 1–10	Reče mu Petar: Srebra i zlata nema u mene, ali što imam – to ti dajem
Matej 6, 19-21	Doista, gdje ti je blago, ondje će ti biti i srce

Razmatranje

Na našem putovanju u Betlehem, grad kruha, promatramo mudrace koji su došli odati počast djetetu Isusu Kristu. Izniješe svoje blago i prinesoše novorođenom Kralju zlato, tamjan i smirnu na dar.

Podjele u našoj povijesti, naša lažna fiksacija na pravila i rituale i naša usredotočenost na svjetovne stvari podijelili su nas. Dakle, koje darove trebamo

ponuditi Kralju koji dolazi osvijetliti naše živote i voditi nas do milosti jedinstva? Znamo da Bog ne želi naše bogatstvo ni naše žrtve paljenice i da njegova moć djeluje kroz naše siromaštvo: „Srebra i zlata nema u mene“. Gospodin želi da imamo srce živo i puno ljubavi: srce puno ljubavi prema njemu i prema našoj braći i sestrama u Kristu, od kojega smo odvojeni, želi da imamo srce preplavljeno milosrđem, srce puno istinskog kajanja i spremnosti na obraćenje.

Zato mu pripremimo dar srca punog ljubavi. Klečanje i klanjanje pretpostavlja srce skrušeno zbog grijeha koji nas dijeli i poslušno onome kome služimo. Ta poslušnost oživljava, liječi i pomiruje sve što je slomljeno ili ranjeno u nama, oko nas i među nama kao kršćanima.

Krist je svojoj Crkvi već dao dar jedinstva. Rastemo u zajedništvu ako dijelimo milosne darove koje su primile naše različite tradicije i prepoznavemo da je sam Gospodin izvor svih naših darova.

Molitva

Neka ti je slava, čast i hvala, Bože. U ukazanju svoga Sina otkrio si se onima koji su dugo čekali

tvoj dolazak, a također i onima koji te nisu očekivali. Tebi je poznata patnja koja nas okružuje, bol uzrokovana našim podjelama. Ti vidiš kako se svijet bori s problemima i kako se pogoršava situacija na Bliskom istoku – regiji u kojoj si se želio roditi i koju je tvoja prisutnost posvetila. Daj da te naša srca i umovi upoznaju. Pridružujemo se mudracima koji su došli izdaleka i molimo da naša srca otvoriš za svoju ljubav i za ljubav prema našoj braći i sestrama. Daj nam raspoloživost i sredstva da radimo na preobrazbi ovoga svijeta i da jedni drugima donosimo darove koji omogućuju da među nama raste zajedništvo. Daj nam udjela u svojim nebrojenim darovima i blagoslovi nas. Prihvati našu molitvu u ime tvoga Sina Isusa Krista, koji živi i vlada s tobom i s Duhom Svetim u vijeke vjekova. Amen.

Osmi dan

Otiđoše drugim putem u svoju zemlju (Mt 2, 12)

Izvan poznatih puteva razdvajanja hoditi božjim novim putovima

Jeremija 31, 31-34	Sklopit ću novi savez s domom Izraelovim i s domom Judinim
Psalam 16	Pokazat ćeš mi stazu u život
Efežanima 4, 20-23	Obnavljati se duhom svoje pameti
Matej 11, 25-30	Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a otkrio malenima

Razmatranje

Mudraci su bili stručnjaci za astronomiju i navigaciju, i ne znamo što su mislili kada im je zapovjedbano da se vrate drugim putem. Vjerojatno su bili jako zbunjeni, ali isto svjetlo koje ih je obasjalo na njihovom putovanju u Betlehem pokazalo im je da postoji drugi put, druga mogućnost. Od njih je zatraženo da promijene smjer.

U svojim postupcima i u percepciji svijeta često ostajemo zaglavljani na poznatim putovima. Kad se ti putevi ili ceste zatvore, pitamo se kako možemo ići naprijed i dalje nastaviti put. Bog je uvijek tu sa svojom skrblju za nas da nam pokaže da postoji drugi put za nas. Bog je prisutan da obnovi svoj savez i pomogne nam prevladati frustraciju koju osjećamo kada naiđemo na prepreku. Moramo samo vjerovati da nam Vječni, koji nam je dao svjetlo, uvijek može pokazati put da nastavimo kada naši putevi i staze budu blokirani. Novi početak je uvijek moguć ako smo spremni i otvoreni za djelovanje Duha Svetoga. Kao Crkve gledamo u prošlost i nalazimo prosvjetljenje. U potrazi za novim putovima gledamo u budućnost da bismo mogli prenositi svjetlo radosne vijesti s obnovljenim žarom i dočekati jedni druge dobrodošlicom kao što je Krist dočekao nas na slavu Božju.

Kršćanske zajednice koračaju starim, poznatim putovima, odvojene jedna od druge. Na novim putovima na koje nas Bog poziva kršćani koračaju zajedno i tako postaju suputnici na hodočašću. Pronalaženje ovih novih puteva zahtijeva sposobnost prosudbe, poniznost i hrabrost. Sada je vrijeme za obraćenje i pomirenje.

Molitva

Milostivi Bože, ako znamo samo jedan put i mislimo da mu se moramo vratiti, ili ako mislimo da su svi putevi blokirani i padnemo u očaj, uvijek možemo sresti tebe. Ti si Bog obnovljenih obećanja. Otkrivamo da nam otvaraš nove, neočekivane putove. Zahvaljujemo ti jer si nadmašio sva naša očekivanja. Hvala ti na tvojoj mudrosti, koja je viša od našeg razuma. Hvala ti, jer tvoji kreativni načini otvaraju nove mogućnosti. Ako uzalud tražimo put, ipak se susrećemo s tobom i ti nas izvodiš na bolji put. Po Isusu Kristu, našem Gospodinu, i u zajedništvu Duha Svetoga, molimo te da nas uvijek vodiš natrag k sebi. Amen.

VIJEĆE CRKAVA BLISKOG ISTOKA

Vijeće crkava Bliskog istoka (*Middle East Council of Churches, MECC*) zajednica je crkava koje dijele vjeru u Gospodina Isusa Krista kao Boga i Spasitelja sukladno Svetom pismu i tradiciji Crkve.

Vijeće je osnovano 1974. godine i nastavlja rad Bliskoistočnog vijeća crkava koje je utemeljeno 1962. godine.

Vijeće je regionalna ekumenska institucija u kojoj Crkve zajedno rade na zajedničkom svjedočenju kršćanske vjere u regiji u kojoj je Isus Krist rođen, živio, umro, pokopan i uskrsnuo iz mrtvih. Područje u kojem Vijeće djeluje proteže se (zemljopisno) od Irana do Perzijskog zaljeva na istoku te do Sredozemlja i Egipta na zapadu.

Prvotno su ga osnovale tri crkvene obitelji: protestantska, orijentalna pravoslavna i pravoslavna. Godine 1990. vijeću se pridružila obitelj Katoličke Crkve, dodajući time i četvrtu obitelj.

Sve te Crkve zajedno nastoje ispuniti svoje zajedničko poslanje i ostvariti jedinstvo za kojim čeznu, na čast i slavu jednoga Boga.

Poslanje Vijeća

Poslanje Vijeća, koje je opipljiv izraz kršćanske prisutnosti u regiji, jest rad na jedinstvu kršćana približavanjem vizija, perspektiva i stavova crkava Bliskog istoka. Osobito težište je na pitanjima kršćanske prisutnosti i svjedočanstva te kršćansko-muslimanskih odnosa. Današnje poslanje Vijeća osobito se sastoji u tome da bude most pod nekoliko sljedećih vidova:

- **Most između crkava** koji uklanja prepreke i predrasude i daje zajedničko svjedočanstvo o uskrsnom Gospodinu. Kao ekumenska institucija, MECC pruža platformu za veliku većinu crkava na Bliskom istoku, koja im nudi priliku da se sastaju, mole, razmišljaju i savjetuju, govore jednim glasom i zajedno djeluju i svjedoče.

- **Most između kršćana i naroda drugih vjera u regiji, osobito muslimana.** MECC jača i razvija dijalog i partnerstvo s muslimanima koji imaju za cilj jačanje i produblјivanje prijateljstva i mira među narodima za dobrobit svih ljudi.

- **Most između Bliskog istoka i ostatka kršćanskog svijeta.** MECC nastoji biti posrednik

između crkava u regiji i njihove braće i sestara u Kristu drugdje.

Sadašnji ekumenski razvoj i izazovi na Bliskom istoku

Unatoč složenim geopolitičkim okolnostima i globalnim, regionalnim i lokalnim izazovima, Vijeće Crkava na Bliskom istoku odlučno je dalje promicati teološku i ekumensku refleksiju na Bliskom istoku. Tu zadaću ispunjava prije svega jačanjem ekumenskog obrazovanja, komunikacije i umrežavanja. Vijeće također razvija dijalog i inicijative za pravedni mir. Osim toga, MECC nastavlja svoje ekumenske, humanitarne i razvojne napore pomažući najugroženijima da dobiju pristup osnovnim dobrima i temeljnim pravima.

Zahvaljujući povjerenju koje MECC uživa i koje je gradilo godinama, njegovo djelovanje podupiru velikodušni prilozi crkava članica, kao i ekumenskih i globalnih partnerskih institucija. MECC prepoznaje ključnu ulogu koju imaju partneri u potrazi i postizanju njegovih ciljeva, očuvanja ljudskog dostojanstva i skrbi za Božje stvorenje.

Odluka Vijeća crkava Bliskog istoka da učvrsti svoj ekumenski doseg u regiji od iznimne je važnosti. Ono je odlučno da se glas crkava čuje na svim regionalnim i međunarodnim forumima. Zajedno s partnerima u dijalogu sudjeluje u novim inicijativama temeljenim na „partnerstvu u građanstvu“, zagovara raznolikost i služi jačanju apostolskog poslanja, svjedočenja i konstruktivne uloge kršćana u regiji. Takve inicijative utiru put interkulturalnoj razmjeni o perspektivama i vrijednostima s one strane ideoloških i dogmatskih razlika.

Osim toga, Crkve na Bliskom istoku suočavaju se s raznim izazovima koji utječu na njihov ekumenski život i svjedočenje. Mnogi od tih izazova duboko su ukorijenjeni u povijesti tog područja, u vjerskim i kulturnim tradicijama, uzastopnim ekonomskim krizama i geopolitičkim borbama za moć koje i dalje utječu na regiju. Prvi i najznačajniji trenutni izazov tiče se stalne kršćanske prisutnosti u samoj regiji. Od palestinske Nakbe 1948. godine bilo je nekoliko desetljeća sukoba i političkih nemira u raznim zemljama regije, kao što su Libanon, Irak, Iran, Sirija i Egipat. Sve je to dovelo do porasta kršćanske emigracije, tragično smanjivši broj

vjernika i ugrozivši stabilnost kršćanske prisutnosti.

Ipak, duga povijest kršćanstva na Bliskom istoku ima faze oživljavanja i ponovnog rađanja uz faze stagnacije i opadanja. Dok se neki usredotočuju na sve manju prisutnost kršćana na Bliskom istoku, drugi ističu kvalitetu svjedočanstva i duhovnog života koji oživljava te zajednice. Ove dvije perspektive nikako se međusobno ne isključuju. One su usko povezane jer kršćanska prisutnost ima smisla samo ako služi poslanju. Glavna zadaća kršćana na ovim prostorima danas proizlazi iz njihove sposobnosti da se zajedno sa svojim partnerima u građanstvu zauzimaju za očuvanje različitosti, bilo s obzirom na ljude, bilo s obzirom na denominacije i religije, te da, suočavajući se s različitim zajedničkim izazovima, razviju otpornost.

Ovo 21. stoljeće donijelo je još jednu prekretnicu u dramatičnoj povijesti Bliskog istoka. U posljednja dva desetljeća dogodile su se duboke promjene na svim razinama društva, u kombinaciji s kolapsom državnog aparata u nekoliko zemalja. Regija trpi uslijed stalnih vojnih sukoba, oslabljene ekonomske otpornosti i društvenih

struktura, prisilnih demografskih promjena i zanemarivanja sustava vrijednosti.

Kršćansko svjedočanstvo i prisutnost na Bliskom istoku duboko su pogođeni ovim dugotrajnim krizama i sukobima i stoga će biti od vitalne važnosti da svi ekumenski partneri i druge humanitarne i razvojne organizacije budu u stanju ispravno razumjeti trenutni kontekst i posljedice dramatičnog smanjenja broja kršćana. Mnoge mjere koje poduzimaju zapadne zemlje na Bliskom istoku temelje se na „zapadnoj percepciji“ onoga što Istoku treba. Do sada te mjere nisu dovoljno uzele u obzir perspektivu crkava i naroda Bliskog istoka. Crkve, pojedinci i vlade dovode u pitanje održivost kršćanskog svjedočenja, a time i budućnost kršćanstva na samom Bliskom istoku. Kao rezultat toga, kršćanske zajednice ponovno promišljaju ulogu Crkve i njezinih institucija. Kakav model „partnerstva u građanstvu“, raznolikosti i suživota s muslimanima i židovima kršćani mogu ponuditi u regiji i u globaliziranom svijetu? I konačno, kakvu proročku ulogu Vijeće crkava Bliskog istoka ima za obnovljen, pravedan, miran i održiv Bliski istok?

Suočavanje s izazovima

Kako bi se suočilo s tim izazovima, Vijeće (MECC) u svom radu koristi sljedeće različite putove:

1. Traži crkvenu i teološku obnovu koja bi preobrazila njegovu zajedničku službu naglašavajući presudnu ulogu mladih koji su u nepovoljnom položaju zbog društvene nepravde i sveprisutnog nasilja. Poteškoće mladih pogoršavaju internet i društvene mreže, što dovodi u pitanje budućnost njihovog života na tom području.

2. Proširuje postojeće modele suživota, gostoljubivosti i vjerske raznolikosti unatoč raširenoj polarizaciji lojalnosti. U tom smislu, MECC je predan odgovoru na očajničku nevolju izbjeglica u tom području i zadovoljavanju potreba migranata, kao i brojnih domaćih radnika. MECC se također zalaže za obnovu pravednog i trajnog mira za sve. Osobito je zabrinut zbog nedostatka trajnog i pravednog rješenja za palestinske izbjeglice, kontinuiranog sporog, ali postojanog raseljavanja Palestinaca iz Jeruzalema i Zapadne obale, te kontinuirane marginalizacije i diskriminacije Palestinaca u drugim zemljama u regiji. Takvo nepravedno postupanje narušava dostojanstvo,

prava i mogućnosti stanovništva traumatiziranog godinama raseljavanja. MECC-ov Odjel za usluge palestinskim izbjeglicama (*DSPR*) stoga je jednako važan kao i ranije.

Većina crkvenih vođa odlučna je zadržati MECC kao instituciju unatoč svim izazovima s kojima se suočava. Napori MECC-a da potakne sinergiju i koheziju među kršćanima izričito su cijenjeni i podržani od strane kršćanskih teologa, crkava i vođa zajednica u regiji. Za MECC to znači ohrabrenje i osnaženje, te stoga nastavlja djelovati i moliti da Kristovo svjetlo na istoku sja sve jače i jače.³

³ Tekst je objavljen u ovlasti i odgovornosti Vijeća crkava Bliskog istoka (*Middle East Council of Churches, MECC*) koje je bilo pozvano pripremiti materijale za svjetsku Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana 2022. godine.

BIBLIJSKE TEME MOLITVENE OSMINE

<i>Godina</i>	<i>Tema</i>	<i>Biblijsko mjesto</i>	<i>Pripremna skupina za molitveni materijal</i>	<i>Mjesto (i zemlja) održavanja pripremnog skupa</i>
1968.	NA HVALU SLAVE NJEGOVE	Ef 1,14		
1969.	NA SLOBODU POZVANI	Gal 5,13		<i>Rim (Italija)</i>
1970.	BOŽJI SMO SURADNICI	1 Kor 3,9		<i>Niederaltaich (SR Njemačka)</i>
1971.	ZAJEDNIŠTVO DUHA SVETOGA	2 Kor 13,13		<i>Rim (Italija)</i>
1972.	ZAPOVIJED VAM NOVU DAJEM	Iv 13,34		<i>Ženeva (Švicarska)</i>
1973.	GOSPODINE, NAUČI NAS MOLITI	Lk 11,1		<i>Opatija Montserrat (Španjolska)</i>
1974.	I SVAKI ĆE JEZIK PRIZNATI: ISUS KRIST JEST GOSPODIN!	Fil 2, 113		<i>Ženeva (Švicarska)</i>
1975.	VOLJA OČEVA: UGLAVITI U KRISTU SVE	Ef 1,3-10	<i>Skupina iz Australije</i>	<i>Ženeva (Švicarska)</i>
1976.	BIT ĆEMO NJEMU SLIČNI, POZVANI POSTATI ŠTO JESMO	1 Iv 3,2	<i>Skupina Karipske konferencije crkava</i>	<i>Rim (Italija)</i>

Biblijske teme Molitvene osmine za jedinstvo kršćana

1977.	ZAJEDNO USTRAJATI U NADI	Rim 5,1-5	<i>Skupina iz Libanona, usred gra- đanskog rata</i>	<i>Ženeva (Švicarska)</i>
1978.	VIŠE NISTE TUĐINCI	Ef 2,13-22	<i>Ekumenska skupina iz Manchestera</i>	<i>Manchester (Engleska)</i>
1979.	SLUŽITE JEDNI DRUGIMA NA SLAVU BOŽJU	1 Pt 4,7-11	<i>Iz Argentine</i>	<i>Ženeva (Švicarska)</i>
1980.	DOĐI KRALJEVSTVO TVOJE!	Mt 6,10	<i>Ekumenska skupina iz Berlina (DR Njemačka)</i>	<i>Milano (Italija)</i>
1981.	JEDAN DUH – RAZLIČITI DAROVI – JEDNO TIJELO	1 Kor 12,3b-13	<i>Iz Graymoor Fathers, USA</i>	<i>Ženeva (Švicarska)</i>
1982.	DA SVI NAĐU SVOJ DOM U TEBI, GOSPODINE	Psalam 84(83)	<i>Iz Kenije</i>	<i>Milano (Italija)</i>
1983.	ISUS KRIST – ŽIVOT SVIJETA	1 Iv 1,1-4	<i>Ekumenska skupina iz Irske</i>	<i>Céligny (Bossey), (Švicarska)</i>
1984.	POZIV NA JEDINSTVO PO KRIŽU NAŠEGA GOSPODINA	1 Kor 2,2 i Kol 1, 20		<i>Venecija (Italija)</i>
1985.	IZ SMRTI U ŽIVOT S KRISTOM	Ef 2,4-7	<i>Iz Jamajke (Jamaica)</i>	<i>Grandchamp (Švicarska)</i>

MOLITVA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA 2022.

1986.	BIT ĆETE MI SVJEDOCI	Dj 1,6-8	<i>Iz Jugoslavije</i> (Slovenija)	(Jugoslavija)
1987.	SJEDINJENI U KRISTU – NOVO STVORENJE	2 Kor 5,17-6,4a	<i>Iz Engleske</i>	Taizé (Francuska)
1988.	LJUBAV BOŽJA IZGONI STRAH	1 Iv 4,18	<i>Iz Italije</i>	Pinerolo (Italija)
1989.	IZGRAĐIVATI ZAJEDNIŠTVO: JEDNO TIJELO U KRISTU	Rim 12,5-6a	<i>Iz Kanade</i>	Whaley Bridge (Engleska)
1990.	DA SVI BUDU JEDNO, DA SVIJET UZVJERUJE	Iv 17	<i>Iz Španjolske</i>	Madrid, (Španjolska)
1991.	HVALITE GOSPODINA, SVI PUCI!	Psalam 117 (116) i Rim 15,5-13	<i>Iz Njemačke</i>	Rotenburg an der Fulda (SR Njem.)
1992.	JA SAM S VAMA U SVE DANE... POĐITE DAKLE	Mt 28,16-20	<i>Iz Belgije</i>	Bruges (Belgija)
1993.	RAĐATI PLODOVIMA DUHA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA	Gal 5,22-23	<i>Iz Zaira</i>	Zürich (Švicarska)
1994.	KUĆA BOŽJA: POZVANI BITI JEDNO SRCE I JEDNA DUŠA	Dj 4,23-37	<i>Iz Irske</i>	Dublin (Republika Irska)
1995.	KOINONIA: ZAJEDNIŠTVO S BOGOM I JEDNIH S DRUGIMA	Iv 15,1-17	<i>Vjera i ustrojstvo</i>	Bristol (Engleska)

Biblijske teme Molitvene osmine za jedinstvo kršćana

1996.	EVO, NA VRATI- MA STOJIM I KUCAM	Otkr 3,14-22	<i>Iz Portugala</i>	<i>Lisabon (Portugal)</i>
1997.	UMJESTO KRISTA ZAKLINJEMO: DAJTE, POMIRITE SE S BOGOM!	2 Kor 5,20	<i>Nordijsko ekumensko vijeće</i>	<i>Stockholm (Švedska)</i>
1998.	DUH POTPOMAŽE NAŠU NEMOĆ	Rim 8,14-27	<i>Iz Francuske</i>	<i>Pariz (Francuska)</i>
1999.	ON ĆE PREBIVA- TI S NJIMA: ONI ĆE BITI NAROD NJEBOV, A ON ĆE BITI BOG S NJIMA	Otkr 21,1-7	<i>Iz Malezije</i>	<i>Samostan Bose (Italija)</i>
2000.	BLAGOSLOVLJEN BOG, KOJI NAS BLAGOSLOVI U KRISTU	Ef 1,3-14	<i>Srednjoistoč no Vijeće crkava</i>	<i>La Verna (Italija)</i>
2001.	JA SAM PUT I ISTINA I ŽIVOT	Iv 14,1-6	<i>Iz Rumunjske</i>	<i>Vulcan (Rumunjska)</i>
2002.	U TEBI JE IZVOR ŽIVOTNI	Ps 36,5-9	<i>CCEE⁴ i CEC⁵</i>	<i>Augsburg (Njemačka)</i>
2003.	IMAMO OVO BLAGO U GLINENIM POSUDAMA	2 Kor 4,4-18	<i>Iz Argentine</i>	<i>Los Rubios (Španjolska)</i>
2004.	MIR VAM SVOJ DAJEM	Iv 14,23-31	<i>Iz Aleppa (Sirija)</i>	<i>Palermo (Sicilija)</i>

⁴ CCEE: Vijeće europskih biskupskih konferencija.

⁵ CEC: Konferencija europskih crkava.

MOLITVA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA 2022.

2005.	KRIST, JEDINI TEMELJ CRKVE	1 Kor 3,1-23	<i>Iz Slovačke</i>	<i>Piestaňy (Slovačka)</i>
2006.	JER GDJE SU DVOJICA ILI TROJICA SABRANA U MO- JE IME, TU SAMI JA MEĐU NJIMA	Mt 18,18-20	<i>Iz Irske</i>	<i>Prosperous, Co. Kildare (Irska)</i>
2007.	GLUHIMA DAJE ČUTI, NIJEMIMA GOVORITI!	Mk 7,31-37	<i>Iz Južne Afrike</i>	<i>Faverges (Francuska)</i>
2008.	MOLITE BEZ PRESTANKA	1 Sol 5,(12a) 13b-18	<i>Iz Sjedinje- nih amer. Država</i>	<i>Graymoor Garrison (SAD)</i>
2009.	DA BUDU KAO JEDNO U TVOJOJ RUCI	Ez 37,15- 19.22- 23.24b	<i>Iz Koreje</i>	<i>Marseilles (Francuska)</i>
2010.	VI STE TOMU SVJEDOCI	Lk 24	<i>Iz Škotske</i>	<i>Glasgow (Škotska)</i>
2011.	BIJAHU POSTOJANI U NAUKU APO- STOLSKOM, U ZA- JEDNIŠTVU, LO- MLJENJU KRUHA I MOLITVAMA	Dj 2, 42-47	<i>Iz Jeruzalema</i>	<i>Saydnaya (Sirija)</i>
2012.	SVI ĆEMO SE IZ- MIJENITI POBJE- DOM GOSPODI- NA NAŠEGA ISUSA KRISTA	1 Kor 15,51-58	<i>Iz Poljske</i>	<i>Varšava (Poljska)</i>
2013.	S ČIME ĆU DOĆI PRED GOSPODINA	Mih 6,6-8	<i>Iz Indije</i>	<i>Bangalore (Indija)</i>

Biblijske teme Molitvene osmine za jedinstvo kršćana

2014.	ZAR JE KRIST RAZDJELJEN?	1 Kor 1,1-17	<i>Iz Kanade</i>	<i>„Villa Saint Martin“, Pierrefonds</i>
2015.	KAŽE JOJ ISUS: DAJ MI PITI!	Iv 4,1-42	<i>Iz Brazila</i>	<i>São Paulo</i>
2016.	POZVANI NAVIJEŠTATI SILNA DJELA GOSPODNJA	Usp. 1 Pt 2,9-10	<i>Ekumenska skupina iz Latvije</i>	<i>Riga (Latvija)</i>
2017.	POMIRENJE – LJUBAV NAS KRISTOVA OBUZIMA	Usp. 2 Kor 5,14-20	<i>Ekumenska skupina iz Njemačke</i>	<i>Wittemberg (Njemačka)</i>
2018.	DESNICA TVOJA, GOSPODINE, SNA- GOM SE PRODIČI	Izl 5,1-21	<i>Karibi</i>	<i>Nassau (Bahami)</i>
2019.	TEŽI ZA SAMOM ZA PRAVDOM	Pnz 16,11-20	<i>Indonezija</i>	<i>Jakarta (Indonezija)</i>
2020.	ISKAZIVAHU NAM NESVAKIDAŠNJE ČOVJEKOLJUBLJE	Dj 27,18- 28,10	<i>Malta</i>	<i>Tal-Virtu Rabat (Malta)</i>
2021.	OSTANITE U MOJOJ LJUBAVI I DONOSIT ĆETE MNOGO RODA	Iv 15, 1-17	<i>Švicarska</i>	<i>Zajednica Grandchamp (Neuchâtel)</i>
2022.	VIDJESMO GDJE IZLAZI ZVIJEZDA NJEGOVA PA MU SE DOĐOSMO POKLONITI	Mt 2, 1-12	<i>Online-susret Vijeća crkava Bliskog istoka</i>	<i>Bejrut, (Libanon)</i>

KLJUČNI DATUMI IZ POVIJESTI MOLITVENE OSMINE ZA JEDINSTVO KRŠĆANA

- Oko 1740. U Škotskoj se pojavljuje pentekostalni pokret, povezan sa Sjevernom Amerikom, čiji je poziv na obnovu vjere uključivao molitve za sve Crkve i sa svim Crkvama.
- 1820. Vlč. James Haldane Stewart objavljuje *Naznake za sveopće jedinstvo kršćana u obliku izljeva Duha – Hints for the Outpouring of the Spirit*.
- 1840. Vlč. Ignatius Spencer, obraćenik na katoličanstvo, predlaže *Savez molitve za jedinstvo*.
- 1867. Prva Konferencija anglikanskih biskupa u Lambethu u Uvodu završne Rezolucije naglašava potrebu molitve za jedinstvo.
- 1894. Papa Lav XIII. potiče praksu *Molitvene osmine za jedinstvo* u okviru blagdana Duhova (Pedesetnice).
- 1908. Prvo održavanje molitvene *Osmine za jedinstvo Crkve* u siječanjskom terminu i na današnji način, na poticaj vlč. Paula Wattsona, koji je potom prihvatio puno sakramentalno zajedništvo u Katoličkoj Crkvi.
- 1926. Pokret *Vjera i ustrojstvo* počinje objavljivati *Prijedloge za molitvenu osminu za jedinstvo kršćana* u terminu uoči Duhova.

- 1935. U Francuskoj se katolički svećenik Paul Couturier zauzima za *Sveopći tjedan molitve za jedinstvo kršćana* baziran na zajedničkoj molitvi za „jedinstvo kakvo Krist želi, sredstvima kojima On želi“.
- 1941. Odbor *Vjera i ustrojstvo* premješta termin na siječanjski, kako bi se podudarao s ranijom katoličkom inicijativom, da bi kršćani obiju grana mogli moliti u isto vrijeme godine.
- 1958. Ekumenski centar *Kršćansko jedinstvo* iz Liona u Francuskoj započinje pripremu materijala za *Tjedan molitve* u suradnji s Povjerenstvom *Vjera i ustrojstvo* Ekumenskog vijeća crkava.
- Papa Pavao VI. i Patrijarh Atenagora I. u Jeruzalemu, mole zajedno Isusovu molitvu „da svi budu jedno“ (Iv 17, 21).
- 1964. *Dekret o ekumenizmu* Drugoga vatikanskog sabora ističe da je molitva duša ekumenskoga pokreta i potiče obilježavanje *Tjedna molitve za jedinstvo*.
- 1966. Povjerenstvo *Vjera i ustrojstvo* Ekumenskog vijeća crkava i *Tajništvo za jedinstvo kršćana* (danas *Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana*) odlučuju zajedno pripravljeni službeni tekst za *Molitvenu osminu*.
- 1968. Prva puta je molitva za jedinstvo slavljena na temelju teksta kojeg su zajednički pripremili *Vjera i ustrojstvo* i *Tajništvo za promicanje jedinstva kršćana*

(danas *Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana*).

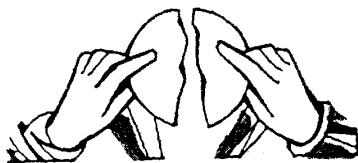
- 1975. Prvi puta se molitva za jedinstvo slavi na temelju nacrtu teksta kojeg je pripremila jedna lokalna ekumenska skupina: početni nacrt te je godine načinila ekumenska skupina iz Australije.

- 1988. Materijali za *Molitvenu osminu za jedinstvo* korišteni su na uvodnom bogoslužju prigodom osnutka *Kršćanskog saveza Malezije*, tijela koje povezuje veće kršćanske skupine u toj zemlji.

- 1994. Tekst za 1996. godinu pripravljen je u suradnji s laičkim ekumenskim Udrugama kršćanske mladeži: Kršćanskom udrugom muške mladeži (YMCA) i Kršćanskom udrugom ženske mladeži (YWCA).

- 2001. Dana 22. travnja, čelnici Vijeća europskih biskupskih konferencija (*CCEE*) i Konferencije europskih crkava (*CEC*) u Strassburgu potpisali *Ekumensku povelju (Charta oecumenica)* koja u drugom poglavlju, br. 5, pod naslovom *Zajednički moliti* potiče „da se molitvom i bogoslužjem produbi duhovno zajedništvo između Crkava i moli za vidljivo jedinstvo Crkve Kristove“, ali i realistički konstatira: „U nekim Crkvama postoje rezerve naspram zajedničkih ekumenskih molitvi. No mnoga ekumenska bogoslužja, zajedničke pjesme i molitve, naročito Očenaš, obilježavaju našu kršćansku duhovnost.“

- 2004. *Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana* (Katolička Crkva) i *Povjerenstvo Vjera i ustrojstvo* Ekumenskog vijeća crkava (WCC) postižu sporazum koji veoma koristi jačanju suradnje, da će materijal za *Molitvenu osminu za jedinstvo* u engleskoj i francuskoj inačici biti zajednički i pripreman i objavljivan.
- 2008. U cijelom svijetu je obilježena stoljetnica *Molitvene osmine za jedinstvo kršćana*.
- 2010. U Edinburgu i drugdje u svijetu obilježena stoljetnica Misijske konferencije, koju se uzima kao početak modernog ekumenskog pokreta.

ZNAČAJNIJI DATUMI IZ NAŠE EKUMENSKE I MEĐURELIGIJSKO-DIJALOŠKE BAŠTINE

•1617.-1683. U Hrvatskoj i drugim europskim zemljama živi i djeluje svećenik Juraj Križanić, erudita, koji zalažući se za pomirenje i sjedinjenje katolika i pravoslavnih na za ono vrijeme neuobičajeno tolerantan način postaje rani preteča suvremenog ekumenizma.

•1815.-1905. U Hrvatskoj živi i djeluje Josip Juraj Strossmayer, biskup đakovački ili bosanski i srijemski, preteča suvremenog ekumenizma, čije je zalaganje za pomirenje i jedinstvo crkava vidljivo i iz posvetnog natpisa iznad glavnih ulaznih vrata katedrale-bazilike koju je podigao u Đakovu: „*Slavi Božjoj, jedinstvu crkava, slogi i ljubavi naroda svoga*“.

•1851. Mariborski biskup Anton Martin Slomšek utemeljio „*Bratovštinu sv. Ćirila i Metoda*“ s namjerom promicanja „*ćirilometodskog pokreta*“ i molitve za sjedinjenje pravoslavnih i katolika na hrvatskom i slovenskom prostoru.

•1896. U Zagrebu počinje izlaziti časopis „*'Balkan' – jedinstvu i bratskoj slozi*“ kojega je pokrenuo „*papinski komesar*“ za uniju na Balkanu sarajevski nadbiskup Josip Stadler i kojemu je glavni urednik sveučilišni profesor A. Breščenski, a suradnici su među ostalim ljubljanski biskup A. B. Jeglič, križevački vladika J. Drohobeczky i A. Jagatić (časopis prestaje izlaziti 1903.).

•1924. Generalni vikar zagrebačke nadbiskupije, Dominik Premuš, tekstem „*Svjetska molitvena oktava*“, objavljenom u *Katoličkom listu*, br. 2 od 10. siječnja 1924., godište 75/1924., na str. 24., poziva na sudjelovanje u molitvi za jedinstvo tijekom Svjetske molitvene osmine, uz preporuku nadbiskupa Antuna Bauera i biskupa Dionizija Njaradija.

•1927. U kronici osječkog kapucinskog samostana zabilježeno da je u samostanskoj crkvi održana „*svjetska oktava molitvena pro unione omnium catholicorum et acatholicorum*“, sukladno tadašnjim crkvenim zakonima i običajima (monokonfesionalne naravi).

•1962. Hrvatski benediktinac Martin Kirigin u časopisu „*Služba Božja*“ (br. 4) objavljuje članak „*Što je irenizam?*“ u kojemu potiče na zaživljavanje ekumenizma na našim prostorima.

•1964. Peteročlano izaslanstvo bogoslova, studenata *Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu*, posjećuje 15.-17. veljače *Pravoslavni bogoslovski Fakultet u Beogradu*, i također, uzvratno, peteročlano izaslanstvo studenata *Pravoslavnog Bogoslovske fakulteta U Beogradu* posjećuje 8.-9. ožujka zagrebačku bogosloviju i *Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu*.

•1964. Đakovački biskup mons. Stjepan Bäuerlein osniva *Dijecezanski odbor za sjedinjenje crkava*, u čijem su sastavu predsjednikom Rudolf Šverer, tajnik Ćiril Kos i još četiri člana.

- 1966. Zadnjeg dana Molitvene osmine, 25. siječnja, biskup Frane Franić, u splitskoj katedrali održao ekumensku molitvu za jedinstvo s predstavnicima Srpske pravoslavne Crkve u Dalmaciji.
- 1966. Izlazi prvi broj ekumenskog biltena „*Poslušni Duhu*“.
- 1967. u Zagrebu objavljen hrvatski prijevod „*Ekumenskog direktorija*“.
- 1967. Biskupska Konferencija osniva „*Biskupsku komisiju za ekumenizam*“, na čelu s kardinalom Franjom Šeperom kao predsjednikom i prof. dr. sc. Tomislavom Šagi-Bunićem kao tajnikom, koja je 1970. preimenovana u „*Vijeće za ekumenizam BKJ*“.
- 1967. Susret kardinala Franje Šepera i vrhovnog starješine muslimana u SFRJ reis-ul-uleme Hadži Sulejmana ef. Kemura, 14. rujna, u Zagrebu.
- 1968. Susret najviših crkvenih izaslanstava predvođenih kardinalom Franjom Šeperom i patrijarhom Germanom, 26. lipnja u Srijemskim Karlovcima.
- 1968. U kapucinskoj crkvi u Osijeku se počinju organizirati ekumenske molitve i susreti svećenika i vjernika različitih kršćanskih crkava i zajednica grada i okolice (multikonfesionalne i interkonfesionalne naravi).

- 1974. Biskupska konferencija upućuje „*Pastirski poziv svim članovima Katoličke Crkve u Jugoslaviji na oživljavanje ekumenskog Duha i nastojanja*“.
- 1974. Na *Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu* osnovana katedra ekumenske teologije.
- 1974. U Mariboru se od 23. do 26. rujna održao Prvi od kasnijih osam *Međufakultetskih ekumenskih simpozija*, na kojima su svake druge godine sudjelovali *Katolički Bogoslovni fakultet u Zagrebu*, *Teološka fakulteta iz Ljubljane* i *Pravoslavni bogoslovski fakultet u Beograd* (KBF u Zagrebu nije sudjelovao na devetom, zadnjem simpoziju).
- 1975. Na proslavi Dana *Pravoslavnog bogoslovske fakulteta u Beogradu* sudjelovali i izaslanici *Katoličkog bogoslovnog Fakulteta u Zagrebu*.
- 1975. U Beogradu se, povodom pedesete obljetnice postojanja beogradske nadbiskupije, 22. studenog 1975. susreću zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić i srpski patrijarh German.
- 1984. Biskupska konferencija objavljuje dokument „*Pastoralne upute o brakovima među kršćanima različitih vjeroispovijesti*“.
- 1984. U Zagrebu, u kontekstu priprave za Nacionalni Euharistijski kongres, započinje prakticanje Molitvene osmine na način postaja u crkvama i bogo-

služnim prostorima u gradu nazočnih konfesija: Katoličke, Pravoslavne, Evangeličke i Baptističke. On se, uz povremena odstupanja u pogledu crkava sudionica, ustalio sve do danas.

- 1985. Povodom 1100. obljetnice smrti sv. Metoda Biskupska konferencija objavljuje dokument „*Sveti Metod – apostol i učitelj Slavena*“.

- 1985. U Zagrebu održan 14. interkonfesionalni susret redovnica Katoličke Crkve, te pravoslavnih, evangeličkih i reformiranih crkava.

- 1985. Fakultetsko vijeće Katoličkog Bogoslovnog Fakulteta u Zagrebu, na sjednici 14. prosinca, ustanovljuje *Institut za ekumensku teologiju i dijalog*.

- 1985. Susret kardinala Franje Kuharića sa srpskim patrijarhom Germanom 25. svibnja, povodom 200. obljetnice pravoslavne crkve u Karlovcu.

- 1987. Kardinal Kuharić 16. veljače posjećuje srpskog patrijarha Germana u Beogradu, a navodi se da je to bio njihov sedmi međusobni susret.

- 1991. Susreti najviših crkvenih izaslanstava predvođenih kardinalom Franjom Kuharićem i srpskim patrijarhom Pavlom, prvo 7. svibnja u Srijemskim Karlovcima, a potom i 24. kolovoza u Slavonskom Brodu.

- 1992. Susret najviših crkvenih izaslanstva predvođenih kardinalom Franjom Kuharićem i srpskim patrijarhom Pavlom, 23. rujna, u Ekumenskom institutu u Bosseyu kraj Ženeve.

- 1992. Ekumenski i međureligijski susret izaslanstva predvođenih vrhbosanskim nadbiskupom Vinkom Puljićem, srpskim patrijarhom Pavlom i reis-ul-ulemom hadži efendijom Jakubom Selimoskim, 24.-26. studenog, u Ermatingenu i Zürichu.
- 1994. Susret kardinala Franje Kuharića i nadbiskupa vrhbosanskog Vinka Puljića sa srpskim patrijarhom Pavlom i ruskim patrijarhom Aleksejem II., 17. svibnja 1994., u Sarajevu.
- 1997. U Zagrebu je 23. siječnja održan prvi Susret visokih predstavnika crkava u Hrvatskoj, na kojem je među ostalim osnovan „*Ekumenski koordinacijski odbor crkava u Hrvatskoj*“ (EKOCUH) kao interkonfesionalno radno tijelo u kojem surađuju Katolička, Srpska Pravoslavna, Evangelička, Reformirana, Baptistička i Evanđeoska Crkva.
- 1998. Prvi poratni susret Komisija za dijalog Hrvatske biskupske konferencije i Svetog arhijerejskog sabora Srpske pravoslavne Crkve, 18. studenog, u Zagrebu.
- 2001. U Zagrebu, 5. veljače, održan prvi od ukupno devet do 2021. održanih multilateralnih međureligijskih susreta visokih predstavnika vjerskih zajednica u Hrvatskoj, na kojima uz visoke predstavnike kršćanskih crkava u Hrvatskoj sudjeluju i predstavnici židovske i islamske vjerske zajednice.

- 2006. Obnovljena dugogodišnja praksa uzajamnog pohađanja izaslanstava *Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu* i *Pravoslavnog bogoslovskeg fakulteta Univerziteta u Beogradu* povodom Dana Fakulteta.
- 2006./2007. U Zagrebu se održava *Europski susret mladih* kao postaja „Hodočašća povjerenja na zemlji“, kojega je pokrenula ekumenska zajednica iz Taizéa.
- 2007./2008. Odlukama nadležnih fakultetskih vlasti na *Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu* i na *Pravoslavnom bogoslovskom fakultetu Univerziteta u Beogradu* pojedine teološke kolegije na oba fakulteta započinju zajedno predavati katolički i pravoslavni profesori.
- 2014. U Mariboru, od 16. do 18. listopada, uz sudjelovanje i *Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*, održan „Međunarodni ekumenski simpozij *Teologija u dijalogu*“, povodom 40. godišnjice prvog međufakultetskog ekumenskog simpozija 1974. godine.
- 2019. Susret svih petorice episkopa Srpske pravoslavne Crkve u Hrvatskoj i petorice predstavnika Hrvatske biskupske konferencije na čelu s predsjednikom Želimirom Puljićem održan je 17. siječnja 2019. u Požegi, na kojem je usvojena značajna i zapažena zajednička Izjava.

- 2019. Povodom Dana sjećanja na žrtve holokausta (Jom Hašoa), prva zajednička molitva četvorice predstavnika vjerskih zajednica u Hrvatskoj održana je 2. svibnja u Jasenovcu i na njoj su sudjelovali glavni rabin Židovske vjerske zajednice Bet Israel u Hrvatskoj Kotel Da-Don, mitropolit zagrebačko-ljubljanski Porfirije Perić, požeški biskup Antun Škvorčević, te muftija Aziz ef. Hasanović, predsjednik Mešihata islamske zajednice u Republici Hrvatskoj.
- 2020. U zagrebačkoj katedrali, 19. siječnja, na ekumenskoj molitvi, uz sudjelovanje kardinala Josipa Bozanića (Katolička Crkva), mitropolita Porfirija Perića (Srpska pravoslavna Crkva), protojereja stavrofora Kirka Velinskog (Makedonska pravoslavna Crkva), biskupa Branka Berića (Evangelička /luteranska/ Crkva, biskupa Petera Sena (Reformirana kršćanska kalvinska Crkva i pastora Ivica Horvata (Baptistička Crkva), sudjeluju i predsjednik Komisije biskupskih konferencija Europske unije (COMECE-a) kardinal Jean-Claude Hollerich i predsjednik Konferencije europskih Crkava (KEK-a) pastor Christian Krieger sa delegacijama koje predvode.
- 2020. U zagrebačkim Remetama, dana 3. listopada, u povodu globalne ekumenske inicijative „Vrijeme stvorenog“, održan je prvi Ekumenski glazbeno-molitveni susret „Za očuvanje planeta Zemlje i zdravlja ljudi“, u organizaciji Povjerenstva Zagrebačke nadbiskupije za ekumenizam i dijalog i Udruge za očuvanje planeta „I

stvari Bog zemlju“, uz sudjelovanje predmolitelja iz pet kršćanskih crkava zagrebačkog područja: Katoličke, Srpske pravoslavne, Evangeličke (luteranske), Reformirane kršćanske kalvinske i Baptističke Crkve.

- 2021. U Zagrebu, dana 10. prosinca, u organizaciji Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održan *Međunarodni znanstveni ekumenski simpozij „Dvadeseta obljetnica Ekumenske povelje“* na kojem je sudjelovalo 11 predavača sa 10 teoloških fakulteta i visokoškolskih ustanova, iz pet europskih zemalja (Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Srbija, Slovenija i Njemačka), iz triju kršćanskih tradicija (katoličke, pravoslavne i reformacijske).*

* Valja imati u vidu da kod popisa ove naravi nije moguće pobrojiti niti sva niti najznačajnija zbivanja i da je riječ o izboru kod kojega je nemoguće izbjeći nepotpunost i subjektivnost (*fusnota: Jure Zečević*).

EKUMENSKI POTICAJI

„Drugi vatikanski koncil učio je da 'pomirenje svih kršćana u jedinstvu jedne i jedine Crkve Kristove nadmašuje ljudske snage i sposobnosti' (UR br. 24). U molitvi za jedinstvo prepoznajemo da je jedinstvo dar Duha Svetoga a ne nešto što možemo postići samo vlastitim naporima. Molitvena osmina za jedinstvo kršćana slavi se svake godine od 18. do 25. siječnja, odnosno u nekim dijelovima svijeta oko svetkovine Duhova. Građu za osminu svake godine priprema ekumenska skupina kršćana iz određene regije. U njihovu središtu je uvijek biblijski tekst. Predlaže se određena tema, tekstovi za ekumensko slavlje i kratka biblijska razmišljanja za svaki dan u tjednu. Biskup može vrlo plodonosno unaprijediti zalaganje oko jedinstva kršćana sudjelujući s jedne strane u ekumenskom slavlju zajedno s drugim crkvenim vođama prigodom obilježavanja molitvene osmine, a s druge potičući župe i skupine da rade s ostalim kršćanskim zajednicama prisutnima na određenom području kako bi zajednički organizirali posebne molitvene događaje tijekom te osmine.“⁶

⁶ *Molitva za jedinstvo: Molitvena osmina za jedinstvo kršćana, u: Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana, br. 18, Biskup i jedinstvo kršćana: ekumenski vademecum, Zagreb 2021. (Kršćanska sadašnjost), str. 30-31.*

„Ekumenizam živi od toga, da zajednički slušamo Božju riječ i dopustimo Duhu Svetomu djelovati u nama i po nama. Snagom tako primljene milosti postoje danas mnogostruke težnje, da se molitvom i bogoslužjem produbi duhovno zajedništvo između Crkava i moli za vidljivo jedinstvo Crkve Kristove.

Osobito bolan znak podjele među mnogim kršćanskim Crkvama jest nepostojanje euharistijskog zajedništva.

U nekim Crkvama postoje rezerve naspram zajedničkih ekumenskih molitvi. No mnoga ekumenska bogoslužja, zajedničke pjesme i molitve, naročito Očenaš, obilježavaju našu kršćansku duhovnost.

Obvezujemo se

- moliti jedni za druge i za kršćansko jedinstvo
- poznavati i učiti cijeniti bogoslužja te ostale oblike duhovnog života drugih Crkava
- ići ususret euharistijskom zajedništvu kao cilju.“⁷

⁷ *Ekumenska povelja. Smjernice za rast suradnje među Crkvama u Europi, 22. travnja 2001. (II, 5), Zagreb 2002. (Kršćanska sadašnjost), str. 65.*

„Tamo gdje je to prikladno, katolike treba poticati da se u skladu s crkvenim pravilima okupljaju na molitvu s kršćanima drugih Crkava i crkvenih zajednica. Te su zajedničke molitve bez sumnje djelotvorno sredstvo da se izmoli milost jedinstva i pravo su očitovanje veza kojima su katolici još uvijek sjedinjeni s tim drugim kršćanima. Zajednička molitva sama je po sebi put koji vodi k duhovnom pomirenju.“⁸

„Zajednička molitva preporučuje se katolicima i drugim kršćanima kako bi zajedno prikazali Bogu svoje potrebe i brige - kao na primjer mir, socijalna pitanja, uzajamna ljubav među ljudima, dostojanstvo obitelji, posljedice siromaštva, gladi i nasilja, itd. To isto vrijedi za prigode kada se prema okolnostima nacija, pokrajina ili zajednica, želi upriličiti zajednički zahvalu ili prošnju Bogu, kao na nacionalni praznik, u vrijeme javnih nesreća ili žalosti, u dan spomena onih koji su pali za domovinu, itd. Zajednička molitva preporučuje se i na studijskim ili radnim susretima.“⁹

⁸ *Zajednička molitva, u: Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana, Direktorij za primjenu načela i normi o ekumenizmu, br. 108, Zagreb 1994. (IKA), str. 73.*

⁹ *Isto, br. 109.*

SADRŽAJ

Predgovor (<i>Jure Zečević, OCD</i>)	5
Temeljni biblijski tekst Osmine za 2022. godinu	7
Organizatorima <i>Molitvene osmine za jedinstvo kršćana</i>	9
Uvod u temu za 2022. godinu	13
Priprema materijala za <i>Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana 2022.</i>	21
Uvod u red ekumenskog slavlja Božje riječi	24
Red ekumenskog slavlja Božje riječi	26
Biblijska razmatranja i molitve za <i>Osam dana</i>	46
Vijeće Crkava Bliskog istoka	70
Biblijske teme <i>Molitvene osmine za jedinstvo kršćana</i>	78
Ključni datumi iz povijesti svjetske <i>Molitvene osmine za jedinstvo kršćana</i>	84
Značajniji datumi iz naše ekumenske i međureligijsko-dijaloške baštine	88
Ekumenski poticaji	97
Sadržaj	100